

คู่มือ

กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

กระบวนการ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลหนองหาร

เทศบาลตำบลหนองหาร

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการเข้าไปแก้ไขปัญหาในเขตพื้นที่ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖

ทั้งนี้ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของเทศบาล คือ การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล เป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมสร้าง ร่วมจัดทำ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่ของเทศบาลตำบลหนองหาร โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน การพัฒนาเทศบาลจะสมบูรณ์ได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชน ในพื้นที่ให้เกิดความตระหนักร่วมกันแก้ไขปัญหาและความเข้าใจในแนวทางแก้ไขปัญหากันอย่างจริงจัง และเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกกลุ่มทุกวัยของประชากรนอกจากนี้ ยังได้เน้นการส่งเสริม และสนับสนุนในด้านการศึกษาก่อนวัยเรียน และพัฒนาเยาวชนให้พร้อมที่จะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพโดยยึดกรอบแนวทางในการจัดระเบียบการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาอาชีพนั้น จะเน้นพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองในท้องถิ่น และเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คณะทำงานจึงได้จัดทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของเทศบาลตำบลหนองหาร ขึ้น เพื่อให้พนักงานเทศบาล และพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลหนองหาร มีหลักการและแนวทางปฏิบัติงานเพื่อเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของตนในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ถูกต้องตามระเบียบอย่างเคร่งครัด จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะอำนวยประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสมควร และจะมีคุณค่ายิ่งแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำนักงานปลัด
เทศบาลตำบลหนองหาร

คู่มือ

กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

กระบวนการ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลหนองหาร

เทศบาลตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สารบัญ

	หน้า
คู่มือการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักสำนักงานปลัด กระบวนการ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	
บทที่ ๑ บทนำ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๓
ประโยชน์การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	๓ - ๔
ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕
บทที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของตำบล	
สภาพทั่วไปของตำบลหนองหารและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของตำบลหนองหาร	๖ - ๒๔
ศักยภาพของชุมชนในพื้นที่	
ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น	๒๕ - ๒๖
บทที่ ๓ การปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก	
ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงาน	๒๗
วัตถุประสงค์	๒๘
ประโยชน์ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน	๒๘
โครงสร้างส่วนราชการเทศบาลตำบลหนองหาร	๒๙ - ๓๓
การปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก/กระบวนการงาน	๓๓ - ๓๖
คู่มือแผนการปรับลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๒๖ - ๓๒
แนวทางการดำเนินงาน	๓๗ - ๓๙
ประโยชน์ของแผนพัฒนาสามปี	๔๐
ระบบติดตามและประเมินผล	๔๐ - ๔๑
บทที่ ๔ ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหลัก	
ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลัก	๔๒ - ๔๓
- ระเบียบ/ข้อบังคับ ที่บังคับใช้ต่อผู้ที่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่	๔๓ - ๔๔
- ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร	๔๔
เทศบาลตำบลหนองหาร พ.ศ. ๒๕๕๘	
- ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น	๔๕
เทศบาลตำบลหนองหาร พ.ศ. ๒๕๕๘	
- ประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลหนองหาร พ.ศ. ๒๕๕๓	๔๕
- ข้อบังคับเทศบาลตำบลหนองหาร ว่าด้วยจรรยาข้าราชการ	๔๕ - ๔๖
เทศบาลตำบลหนองหาร	
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐	๔๗ - ๕๐
- มาตรฐานควบคุมการปฏิบัติงาน	๕๐ - ๕๒

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๕๒ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลไว้ เป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

๑. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
๒. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
๓. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
๔. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
๕. ให้มีเครื่องมือใช้ในการดับเพลิง
๖. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
๗. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
๘. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
๙. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนโดยใช้วิธี การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

๑. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
๒. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
๓. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
๔. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
๕. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
๖. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
๗. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
๘. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
๙. เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ หมวด ๒ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นด้วยตนเอง ดังนี้

- ๑.การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- ๒.การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
- ๓.การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- ๔.การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่นๆ
- ๕.การสาธารณสุขการ
- ๖.การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- ๗.การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- ๘.การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ๙.การจัดการศึกษา
- ๑๐.การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- ๑๑.การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ๑๒.การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- ๑๓.การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ๑๔.การส่งเสริมการกีฬา
- ๑๕.การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- ๑๖.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- ๑๗.การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ๑๘.การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- ๑๙.การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- ๒๐.การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- ๒๑.การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- ๒๒.การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- ๒๓.การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพและ
สาธารณสุขสถาน อื่นๆ
- ๒๔.การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
- ๒๕.การผังเมือง
- ๒๖.การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- ๒๗.การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- ๒๘.การควบคุมอาหาร
- ๒๙.การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๓๐.การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๓๑.กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
ตามบทบาทภารกิจของส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๕๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๒.๔/ว ๔๓๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ กำหนดแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวัดผลการบริหารและปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมายภารกิจ โดยจัดทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลหนองหาร มีเป้าประสงค์ในการนำมาตราการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักที่ได้มาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม พัฒนา ขยายหรือยุติการดำเนินการซึ่งบ่งชี้ว่ากระบวนการวิธีการจัดทำแผนหรือโครงการนั้นผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด

คู่มือการปฏิบัติงาน (Operating Manual) เป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการทำงานทั้งกับหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน จัดทำขึ้นไว้เพื่อจัดทำรายละเอียดของการทำงานในหน่วยงานออกมาเป็นระบบและครบถ้วน

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

- เปรียบเสมือนแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
- ระบุถึงขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กรและวิธีควบคุมกระบวนการนั้น
- มักจัดทำขึ้นสำหรับลักษณะงานที่ซับซ้อน มีหลายขั้นตอนและเกี่ยวข้องกับคนหลายคน
- สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานได้มีโอกาสทบทวนภาระหน้าที่ของหน่วยงานของตนว่ายังคงมุ่งต่อจุดสำเร็จขององค์กรโดยสมบูรณ์อยู่หรือไม่ เพราะจากสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจทำให้หน่วยงานต้องให้ความสำคัญแก่ภาระบางอย่างมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานจัดทำ/กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือจุดสำเร็จของการทำงานของแต่ละงานออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้การทำงานเกิดประโยชน์ต่อองค์กรโดยส่วนรวมสูงสุด และเพื่อใช้มาตรฐานการทำงาน/จุดสำเร็จของงานนี้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานต่อไปด้วย

๓. เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบความคาดหวังอย่างชัดเจนว่า การทำงานในจุดนั้น ๆ ผู้บังคับบัญชาจะวัดความสำเร็จของการทำงานในเรื่องใดบ้าง ซึ่งยอมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปรับวิธีการทำงานและเป้าหมายการทำงานให้ตรงตามที่หน่วยงานต้องการได้และส่งผลให้เกิดการยอมรับผลการประเมินฯ มากยิ่งขึ้น เพราะทุกคนรู้ล่วงหน้าแล้วว่าทำงานอย่างไรจึงจะถือได้ว่ามีประสิทธิภาพ

๔. เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานสามารถมองเห็นศักยภาพของพนักงาน เนื่องจากการทำงานทุกหน้าที่มีจุดวัดความสำเร็จที่แน่นอนเด่นชัด หัวหน้างานจึงสามารถใช้ทรัพยากรบุคคล ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ของคู่มือการปฏิบัติงานที่มีต่อองค์กรและผู้บังคับบัญชา

๑. การกำหนดจุดสำเร็จและการตรวจสอบผลงานและความสำเร็จของหน่วยงาน
๒. เป็นข้อมูลในการประเมินค่างานและจัดอันดับตำแหน่งงาน
๓. เป็นคู่มือในการสอนงาน
๔. การกำหนดหน้าที่การงานชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน

๕. การควบคุมงานและการติดตามผลการปฏิบัติงาน
๖. เป็นคู่มือในการประเมินผลการปฏิบัติงาน
๗. การวิเคราะห์งานและปรับปรุงงาน
๘. ให้ผู้ปฏิบัติงานศึกษางานและสามารถทำงานทดแทนกันได้
๙. การงานแผนการทำงาน และวางแผนกำลังคน
๑๐. ผู้บังคับบัญชาได้ทราบขั้นตอนและสายงานทำให้บริหารงานได้ง่ายขึ้น
๑๑. สามารถแยกแยะลำดับความสำคัญของงาน เพื่อกำหนดระยะเวลาทำงานได้
๑๒. สามารถกำหนดคุณสมบัติของพนักงานใหม่ที่จะรับได้ง่ายขึ้นและตรงมากขึ้น
๑๓. ทำให้บริษัทสามารถปรับปรุงระเบียบแบบแผนการทำงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้
๑๔. ยุติความขัดแย้งและเสริมสร้างความสัมพันธ์ในการประสานระหว่างหน่วยงาน
๑๕. สามารถกำหนดงบประมาณและทิศทางการทำงานของหน่วยงานได้
๑๖. เป็นข้อมูลในการสร้างฐานข้อมูลของบริษัทต่อไป
๑๗. การศึกษาและเตรียมการในการขยายงานต่อไป
๑๘. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลงานและปริมาณกำลังคนของหน่วยงานได้
๑๙. ผู้บังคับบัญชาบริหารงานได้สะดวก และรวดเร็วขึ้น
๒๐. เกิดระบบการบริหารงานโดยส่วนร่วมสำหรับผู้บังคับบัญชาคนใหม่ในการร่วมกันเขียนคู่มือ

ประโยชน์ของคู่มือการปฏิบัติงานที่มีต่อผู้ปฏิบัติงาน

๑. ได้รับทราบภาระหน้าที่ของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น
๒. ได้เรียนรู้งานเร็วขึ้นทั้งตอนที่เข้ามาทำงานใหม่/หรือผู้บังคับบัญชาที่มีต่อตนเองชัดเจน
๓. ได้ทราบความหวัง (Expectation) ของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อตนเองชัดเจน
๔. ได้รู้ว่าผู้บังคับบัญชาจะใช้อะไรมาเป็นตัวประเมินผลการปฏิบัติงาน
๕. ได้เข้าใจระบบงานไปในทิศทางเดียวกันทั้งหน่วยงาน
๖. สามารถช่วยเหลืองานซึ่งกันและกันได้
๗. เข้าใจหัวหน้างานมากขึ้น ทำงานด้วยความสบายใจ
๘. ไม่เกี่ยงงานกัน รู้หน้าที่ของกันและกันทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน
๙. ได้ทราบจุดบกพร่องของงานแต่ละขั้นตอนเพื่อนำมาปรับปรุงงานได้
๑๐. ได้เรียนรู้งานของหน่วยงานได้ทั้งหมด ทำให้สามารถพัฒนางานของตนเองได้
๑๑. มีขั้นตอนในการทำงานที่แน่นอน ทำให้การทำงานได้ง่ายขึ้น
๑๒. รู้จักวางแผนการทำงานเพื่อให้ผลงานออกมาตามเป้าหมาย
๑๓. สามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อการวิเคราะห์งานให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
๑๔. สามารถแบ่งเวลาให้กับงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๑๕. รู้ขอบเขตสายการบังคับบัญชาทำงานให้การประสานงานง่ายขึ้น
๑๖. ได้เห็นภาพรวมของหน่วยงานต่าง ๆ ในฝ่ายงานเดียวกันเข้าใจงานมากขึ้น
๑๗. สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะมีสิ่งที่อ้างอิง
๑๘. ได้รู้ว่าตนเองต้องมีการพัฒนาอะไรบ้างเพื่อให้ได้ตามคุณสมบัติที่ต้องการ
๑๙. ได้เรียนรู้และรับทราบว่าเพื่อนร่วมงานทำอะไร เข้าใจกันและกันมากขึ้น
๒๐. ได้รู้ว่างานที่ตนเองทำอยู่นั้นสำคัญต่อหน่วยงานอย่างไร เกิดความภาคภูมิใจ

ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาล เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองรูปแบบเทศบาลเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพ ฯ ร.ศ.๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐) โดยมีพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพ ฯ ร.ศ. ๑๑๖ ในส่วนภูมิภาค มีการตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาล ท่าฉลอม ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๘) ขึ้นมีวิวัฒนาการเรื่อย ๆ มา จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีการกระจายอำนาจการปกครองที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

โดยมีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยมีการตราพระราชบัญญัติ จัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ มีการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลหลายแห่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิก กฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้ง จนในที่สุดได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ เทศบาลในปัจจุบันมีเทศบาลทั้งสิ้น จำนวน ๒,๔๔๑ แห่ง

เทศบาลตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดเล็ก โดยทั่วไปเทศบาลตำบลมีฐานะเดิมเป็นสุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การจัดตั้งเทศบาลตำบลกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เทศบาลตำบลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๒ คนที่ราษฎรในเขตเทศบาลเลือกตั้งมาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัตินายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรเขตเทศบาล

องค์การเทศบาล

มาตรา ๑๔ องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี

๑. สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวนดังต่อไปนี้

๑.๑ เทศบาลตำบล สมาชิกจำนวน ๑๒ คน

๑.๒ เทศบาลเมือง สมาชิกจำนวน ๑๘ คน

๑.๓ เทศบาลนคร สมาชิกจำนวน ๒๔ คน

สมาชิกสภาเทศบาลมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภา ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลผู้เข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่งตนแทน

๒. นายกเทศมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (๑) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสองคน (๒) เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสามคน (๓) เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสี่คน นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลได้ โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน ในกรณีเทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน และในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของตำบล

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของตำบลหนองหาร

(๑) ความเป็นมา

เทศบาลตำบลหนองหาร ตั้งอยู่ในเขตท้องที่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้รับการยกฐานะจากเทศบาลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็น เทศบาลตำบลหนองหาร (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งเทศบาลหนองหารเป็นเทศบาลตำบลหนองหาร ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒ และประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๗ ง ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔) เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและมีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๒) ตราสัญลักษณ์

ขอบบน

มีอักษร “เทศบาลตำบลหนองหาร”

ขอบล่าง

มีอักษร “จังหวัดเชียงใหม่”

ตรงกลางขอบ

มีรูปวัดอันเป็นศูนย์กลางความศรัทธา

ความหมาย “เป็นรูปวัดอันเป็นศูนย์กลางความศรัทธาของชุมชนโดยมีเส้นทางเข้าสู่ภายในวัด ซึ่งภายนอกมี ประชาชนท้องถิ่นกำลังร่วมกิจกรรม นันทนาการรวมถึงแสดงการศีกลองสะบัดชัยอันเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านของชาวล้านนา มีลำน้ำแม่หนองหารที่สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่น ล้อมรอบไปด้วยชื่อของเทศบาลตำบลหนองหาร จังหวัดเชียงใหม่”

(๓) ที่ตั้งและอาณาเขต

เทศบาลตำบลหนองหาร ตั้งอยู่เลขที่ เลขที่ ๓๙๙ หมู่ ๗ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๙๐ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอสันทราย มีระยะทางเฉลี่ยจากที่ว่าการอำเภอสันทราย ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร

มีพื้นที่เขตรับผิดชอบ ประมาณ ๒๘.๒๘ ตารางกิโลเมตร (นอกเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้) หรือ ประมาณ ๑๗,๖๗๕ ไร่

หลักเขตที่ ๑ ตั้งอยู่บริเวณจุดเชื่อมลำน้ำปิงและห้วยบง บริเวณพิกัด MA ๙๗๙๙๕๐

ด้านเหนือ

จากหลักเขตที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณพิกัด MA ๙๗๙๙๕๐ เป็นเส้นเลียบบกึ่งกลางลำห้วยบง ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย กับตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตัดผ่านทางหลวงหมายเลข ๑๐๐๑ (เชียงใหม่-พร้าว) ตรงกิโลเมตรที่ ๑๖+๘๐๐ถึงต้นน้ำลำห้วยบงไปตามแนวสันเขา สิ้นสุดที่หลักเขตที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณพิกัด NA ๐๔๓๙๗๖ รวมระยะประมาณ ๘,๐๐๐ เมตร

ด้านตะวันออก

จากหลักเขตที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณพิกัด NA ๐๔๓๙๗๖ เป็นเส้นเลียบบตามแนวเส้นแบ่งเขตตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย กับตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณริมคลองชลประทานแม่แฝกฝั่งตะวันตก บริเวณพิกัด NA ๐๒๕๘๙๒ รวมระยะประมาณ ๑๒,๗๐๐ เมตร

ด้านใต้

จากหลักเขตที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณพิกัด NA ๐๒๕๘๙๒ เป็นเส้นเลียบบริมคลองชลประทานแม่แฝกฝั่งตะวันตก ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย กับเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณริมคลองส่งน้ำชลประทานแม่แฝกฝั่งตะวันตก บริเวณพิกัด MA ๙๙๘๙๓๗ รวมระยะประมาณ ๖,๓๐๐ เมตรจากหลักเขตที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณพิกัด MA ๙๙๘๙๓๗ เป็นเส้นตรงตามแนวแบ่งเขตระหว่างเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย กับเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ สิ้นสุดที่หลักเขตที่ ๕ ซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๑๐๐๑ (เชียงใหม่-พร้าว) ฟากตะวันออก ตรงคอสะพานข้ามห้วยเตาไผ่ฝั่งเหนือ บริเวณพิกัด MA ๙๙๑๙๓๔ รวมระยะประมาณ ๘๐๐ เมตร

จากหลักเขตที่ ๕ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณพิกัด MA ๙๙๑๙๓๔ เป็นเส้นเลียบบริมลำห้วยเตาไผ่ฝั่งเหนือซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย กับเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย ไปทางทิศตะวันตก สิ้นสุดที่หลักเขตที่ ๖ ซึ่งตั้งอยู่ตรงจุดบรรจบแนวริมลำห้วยเตาไผ่ฝั่งเหนือกับเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริมกับตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย บริเวณพิกัด MA ๙๘๕๙๓๔ รวมระยะประมาณ ๕๐๐ เมตร

ด้านตะวันตก

จากหลักเขตที่ ๖ ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณพิกัด MA ๙๘๕๙๓๔ เป็นเส้นเลียบบกึ่งกลางลำน้ำแม่หนองหาร ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลหนองหาร อำเภอสันทรายกับตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริมไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือจนบรรจบกับหลักเขตที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณพิกัด MA ๙๗๙๙๕๐ รวมระยะประมาณ ๒,๓๐๐ เมตร

ดังปรากฏตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ ตามเส้นแบ่งแนวเขตที่กล่าวไว้ ให้มีหลักเขตย่อยปักไว้เพื่อแสดงแนวเขตตามสมควร

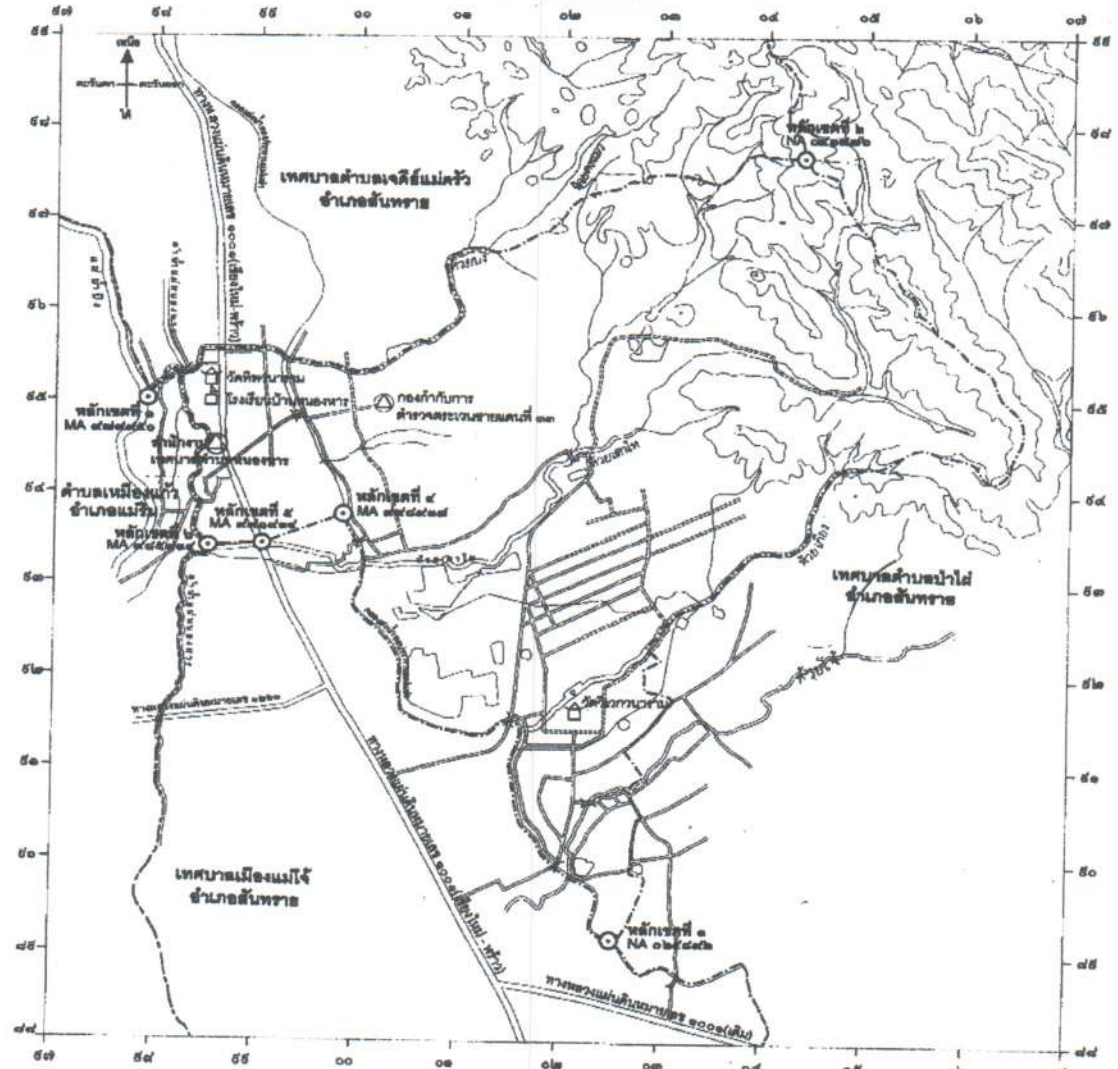
แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เป็นเทศบาลตำบลหนองหาร

ลงวันที่ ๒๗ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐
๐ ๐.๕ ๑ กิโลเมตร

เครื่องหมาย

- เขตเทศบาล
- เขตอำเภอ
- ถนนหลวง ถนน ขอบ
- ถนนลูกรัง พื้นถนนอ่อน
- สะพาน
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ
- เส้นส่วนความสูง
- สถานที่ราชการ
- มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน
- วัด ศาสนสถาน

รับรองแผนที่ถูกต้อง

ลงชื่อ (นายเอกสิทธิ์ คุ้มชม)
 หัวหน้าส่วนราชการส่วนตำบลหนองหาร

ลงชื่อ (นายธรรมรัตน์ กิตติบุญย)
 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร

ลงชื่อ (นางสุจิต เมียรพิมพ์)
 นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลหนองหาร

ลงชื่อ (นายนา สุตราชวต)
 กำนันตำบลหนองหาร

ได้ตรวจสอบและพร้อมแล้วรับรองว่าถูกต้อง

ลงชื่อ (นายสุชัย สีจรัมย์)
 นายอำเภอสันทราย

ลงชื่อ (นางสุจิต เมียรพิมพ์)
 นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลหนองหาร

ลงชื่อ (นายอำพล คำชัยสิทธิ์)
 ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีตำบลน้ำใส

ลงชื่อ (นายโกธ บุญผาเรียง)
 นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลเจดีย์แม่ครัว

ลงชื่อ (นายประจักษ์ พงศ์บุญย์)
 นายอำเภอเมือง

ลงชื่อ (นายสุวิมล คุ้มชม)
 ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองแม่ใจ

ลงชื่อ (นายจำเริญ ธิ่มใจ)
 นายกเทศมนตรีตำบลเจดีย์แม่ครัว

(๒) ที่ตั้งและอาณาเขต

โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	ติดต่อกับเทศบาลเมืองแม่ใจ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลหนองหาร มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ลาดเอียงภูเขาโดยมีพื้นที่ทั่วไป ลาดเอียงไปทางทิศตะวันตก มีที่ราบลุ่มบางส่วนเป็นที่ราบเชิงเขา สามารถทำเกษตรกรรมได้ดี เนื่องจากมีคลองส่งน้ำของชลประทานที่ไหลจากเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชลไหลผ่านตลอดปี สามารถทำการเกษตรได้ดี เนื่องจากเป็นพื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

(๑) สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีฝนตกทั่วไป

(๒) ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดูดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าว มากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะเริ่มชุ่มชื้น และมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนมกราคม

(๓) อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่อยู่ทางภาคเหนือตอนบน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนปกคลุม ทำให้มีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๕.๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี ๓๒.๒ องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๖.๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดที่เคยตรวจได้ ๔๒.๔ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ที่ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ อำเภอเมือง ส่วนฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๐.๘ องศาเซลเซียส โดยมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนมกราคมอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๔.๙ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดที่ตรวจได้ ๓.๗ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๗ ที่ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ อำเภอเมือง

(ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ Climate.tmd.go.th/data/province/เหนือ/ภูมิอากาศเชียงใหม่.pdf)

๑.๓ ลักษณะของดิน

ทรัพยากรดินของจังหวัดเชียงใหม่สามารถจำแนกตามกลุ่มดินได้ ๓๖ กลุ่ม ได้นำมาพิจารณาตามคุณสมบัติของชั้นความเหมาะสมของดินเพื่อการปลูกพืชและการชลประทานสามารถจำแนกได้ดังนี้

(๑) ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชจำแนกออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

- ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (รวมถึงดินที่เหมาะสมสำหรับพืชชนิดอื่นด้วย)
- ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผลไม่ยืนต้น (ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว)
- ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชโดยทั่วไป แต่เมื่อมีการปรับปรุงอาจปลูกพืชได้เป็นบางชนิด
- ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชชนิดใดๆ เลย

(๒) ทรัพยากรดินที่มีความเหมาะสมสำหรับการชลประทาน สามารถจำแนกได้ดังนี้

ที่ดินชั้นที่ ๑ ที่ดินที่เหมาะสมมากในการทำการเกษตรแบบชลประทาน สำหรับการปลูกพืชในสภาพที่ดอน (พืชไร่ พืชผัก ไม้ผลไม่ยืนต้น)

ที่ดินชั้นที่ ๒ ที่ดินที่เหมาะสมปานกลาง สำหรับการทำการเกษตรแบบชลประทาน สำหรับการปลูกพืชที่ดอน (พืชไร่ พืชผัก ไม้ผลไม่ยืนต้น)

ที่ดินนาข้าวชั้นที่ ๑ ที่ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวภายใต้ระบบชลประทาน

ที่ดินนาข้าวชั้นที่ ๒ ที่ดินที่มีความเหมาะสมปานกลาง สำหรับการปลูกข้าวภายใต้ระบบชลประทาน (ข้าว และพืชอื่นๆ)

ที่ดินชั้นที่ ๕ ที่ดินที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระบบชลประทานในสภาพปัจจุบันต้องศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม

ที่ดินชั้นที่ ๖ ที่ดินที่ไม่เหมาะสมในการทำการเกษตรภายใต้ระบบชลประทาน

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะปลูก ส่วนใหญ่พบว่าใช้เพื่อการปลูกพืชไร่ รองลงมาคือ การปลูกไม้ผลไม่ยืนต้น ข้าว พืชผัก และอื่นๆ ตามลำดับ

๑.๔ ลักษณะของแหล่งน้ำ

(๑) ลำน้ำ

๑) แม่น้ำปิง เป็นแม่น้ำสายหลัก มีความยาวประมาณ ๖๐๐ กิโลเมตร มีต้นน้ำมาจาก ดอยถั่ว ในอำเภอเชียงดาว ไหลผ่านอำเภอเชียงดาว อำเภอแม่แตง อำเภอสันทราย อำเภอแมริม อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอสารภี อำเภอหางดง อำเภอสันป่าตอง อำเภอจอมทอง อำเภอฮอด และอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านจังหวัดลำพูน จังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร มีอัตราการไหลเฉลี่ย ๔๔๐ ลบ.ม./วินาที และไหลไปรวมกับแม่น้ำน่านที่ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา

๒) แม่น้ำแม่จัด มีความยาว ๗๐ กิโลเมตร มีต้นน้ำมาจากภูเขาทางทิศเหนือของ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ไหลผ่านตำบลเวียง ตำบลน้ำแพร่ ตำบลแม่แวน ตำบลแม่บึง ตำบลโหล่งซอด ลงสู่แม่น้ำปิงฝั่งซ้ายที่บ้านซ้อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

๓) แม่น้ำแม่กวง มีความยาว ๑๐๕ กิโลเมตร มีต้นน้ำจากดอยผีปันน้ำ ไหลผ่านอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทราย อำเภอสันกำแพง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และไหลผ่านจังหวัดลำพูน อำเภอบ้านธิ อำเภอเมืองลำพูน ลงสู่แม่น้ำปิงฝั่งซ้ายที่อำเภอป่าซาง

น้ำ ๒๕๔๖

๑.๕ ลักษณะของไม้และป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ภายในอำเภอสันทรายถือว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นพื้นที่ดูดซับน้ำจากฝนและไหลลงสู่ลำน้ำแม่ตู่ และน้ำว้า ซึ่งพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดมีอยู่ประมาณ ๑๓๑.๒๙ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๓ ของพื้นที่ทั้งหมดภายในอำเภอสันทราย จัดได้ว่ามีสภาพป่าไม้โดยรวมค่อนข้างมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นป่าผลัดใบสมบูรณ์ อยู่บริเวณทิศเหนือต่อเนื่องไปถึงทิศตะวันออกของพื้นที่

๒. ด้านการเมืองและการปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลหนองหาร มีพื้นที่เขตรับผิดชอบ ประมาณ ๒๘.๒๘ ตารางกิโลเมตร (นอกเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้) หรือประมาณ ๑๗,๖๗๕ ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ในความรับผิดชอบออกเป็น ๕ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	รายชื่อ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	หมายเลขโทรศัพท์	คณะกรรมการหมู่บ้าน (คน)
๑	บ้านแม่เตาไ้	นายสมคิด แข็งแรง	๐๙๘-๗๔๖-๐๑๓๘	๑๑ คน
๗	บ้านหนองหาร	นายยงยุทธ สวงวน	๐๖๔-๒๒๓-๑๔๗๓	๑๓ คน
๘	บ้านวิเวก	นายจิรัฐ มลพิพัฒน์	๐๘๗-๑๘๐-๐๕๒๓	๑๐ คน
๑๐	บ้านเกษตรใหม่	นายเจริญ คำปิ่นใจ	๐๘๖-๑๑๔-๓๘๐๔	๑๒ คน
๑๓	บ้านดอยน้อยพัฒนา	นายมานพ จำปา	๐๘๑-๘๘๓-๘๙๖๔	๑๑ คน

๒.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตำบลหนองหาร เลือกตั้งเมื่อ วันอาทิตย์ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗ เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตำบลหนองหาร กรณีครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ประเภทของการ เลือกตั้ง	จำนวน ผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง	การใช้สิทธิเลือกตั้ง							
		ผู้มาใช้สิทธิ เลือกตั้ง		บัตรดี		บัตรเสีย		ผู้ไม่ประสงค์ ลงคะแนน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นายกเทศมนตรี	๓,๑๕๙	๒,๕๑๕	๗๙๐.๖๑	๒,๔๑๗	๙๖.๑	๕๕	๒.๑๙	๔๒	๑.๖๗
สมาชิกสภา เขต ๑	๑,๔๙๐	๑,๒๑๐	๘๑.๒๑	๑,๓๓๖	๙๓.๘๘	๔๒	๓.๔๗	๓๒	๒.๖๔
สมาชิกสภา เขต ๒	๑,๖๕๖	๑,๒๙๗	๗๘.๓๒	๑,๒๓๐	๙๔.๘๓	๔๒	๓.๒๔	๒๕	๑.๙๓

(ที่มา : งานบริหารงานบุคคล เทศบาลตำบลหนองหาร / ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗)

๓. ประชากร

ปัจจุบันเทศบาลตำบลหนองหารมีประชากรในเขตรับผิดชอบทั้งหมด (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) จำนวน ๔,๕๖๒ คน แยกเป็น ชาย ๒,๑๔๗ คน หญิง ๒,๔๑๕ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๖๑.๓๒ คน/ตารางกิโลเมตร

จำนวนครัวเรือนและประชากรในเขตรับผิดชอบเทศบาลตำบลหนองหาร ปี ๒๕๕๙

หมู่ ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน/ประชากร ปี พ.ศ. ๒๕๕๙			
		จำนวน ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านแม่เตาไ้	๖๓๑	๔๑๒	๕๐๗	๙๑๙
๗	บ้านหนองหาร	๖๑๔	๖๓๒	๖๕๓	๑,๒๘๕
๘	บ้านวิเวก	๕๕๓	๔๕๗	๕๔๓	๑,๐๐๐
๑๐	บ้านเกษตรใหม่	๔๒๐	๓๐๑	๓๐๙	๖๑๐
๑๓	บ้านดอยน้อยพัฒนา	๒๘๔	๓๔๕	๔๐๓	๗๔๘
รวม		๒,๕๐๒	๒,๑๔๗	๒,๔๑๕	๔,๕๖๒

ที่มา: ฝ่ายทะเบียนและบัตร อำเภอสันทราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

ช่วงอายุและจำนวนประชากรตำบลหนองหาร

(๒) แยกตามช่วงอายุ (ปี) (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน)

ช่วงอายุ	ตำบลหนองหาร		รวม
	ชาย	หญิง	
น้อยกว่า ๑ ปี	๒๘	๒๕	๕๓
๑-๕ ปี	๑๐๙	๑๒๑	๒๓๐
๖-๑๐ ปี	๑๐๕	๑๑๔	๒๑๙
๑๑-๑๕ ปี	๑๒๙	๑๑๖	๒๔๕
๑๖-๒๐ ปี	๑๓๕	๑๔๐	๒๗๕
๒๑-๒๖ ปี	๑๒๖	๑๕๐	๒๗๖
๒๖-๓๐ ปี	๑๔๖	๑๘๙	๓๓๕
๓๑-๓๕ ปี	๑๘๐	๑๘๒	๓๖๒
๓๖-๔๐ ปี	๑๘๖	๒๑๐	๓๙๖
๔๑-๔๕ ปี	๑๗๗	๒๐๗	๓๘๔
๔๖-๕๐ ปี	๑๙๑	๒๑๘	๔๐๙
๕๑-๕๕ ปี	๑๙๑	๒๑๑	๔๐๒
ช่วงอายุ	ตำบลหนองหาร		รวม
	ชาย	หญิง	
๕๖-๖๐ ปี	๑๖๔	๑๖๑	๓๒๕
๖๑-๖๕ ปี	๙๗	๑๓๐	๒๒๗
๖๖-๗๐ ปี	๕๕	๘๗	๑๔๒
๗๑-๗๕ ปี	๔๒	๕๑	๙๓
๗๖-๘๐ ปี	๑๖	๓๔	๕๐
๘๑-๘๕ ปี	๒๐	๒๒	๔๒
๘๖-๙๐ ปี	๔	๑๑	๑๕
๙๑-๙๕ ปี	๒	๑	๓
๙๖-๑๐๐ ปี	๑	๓	๔
๑๐๑ ปีขึ้นไป	๐	๐	๐
รวม	๒,๑๐๔	๒,๓๘๓	๔,๔๘๗

ที่มา: จากสำนักทะเบียนและราษฎร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (ณ สิงหาคม ๒๕๕๙)

เชื้อสายประชากร ประชากรมีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๐ และประชากรมีเชื้อชาติอื่นสัญชาติอื่น คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐ จากจำนวนประชากรทั้งหมดในพื้นที่

การนับถือศาสนา ประชากรทั้งตำบลเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๐ นับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๐ นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ ๐.๑ และนับถือศาสนาอื่น คิดเป็นร้อยละ ๐.๑ จากจำนวนประชากรทั้งหมดในพื้นที่

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

ตำบลหนองหารมีโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนบ้านหนองหาร (ทิพวันอุทิศ) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๑) โรงเรียนบ้านหนองหาร (ทิพวันอุทิศ) ระดับประถมศึกษา

ชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล ๑	๙	๘	๑๗
อนุบาล ๒	๕	๗	๑๒
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๔	๑๖	๓๐
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๙	๕	๑๔
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๙	๖	๑๕
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๑๔	๘	๒๒
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๗	๑๘	๒๕
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๙	๒	๑๑
รวม	๗๖	๗๐	๑๔๖

(๒) จำนวนครู-อาจารย์

โรงเรียนบ้านหนองหาร (ทิพวันอุทิศ) มีบุคลากรและสถิติข้อมูลด้านการศึกษาดังนี้

๑) ครู/อาจารย์ ระดับผู้บริหาร จำนวน ๑ คน

๒) ครู/อาจารย์ ผู้สอน จำนวน ๑๐ คน

๓) อัตราส่วนครู: นักเรียน ระดับอนุบาล ๑ : ๑๐
ระดับประถมศึกษา ๑ : ๑๕

๔) วุฒิการศึกษาครู/อาจารย์ วุฒิการศึกษา
-ระดับปริญญาโท จำนวน ๒ คน
-ระดับปริญญาตรี จำนวน ๙ คน

(๓) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร

ชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน		
	ชาย	หญิง	รวม
เตรียมอนุบาล	๘	๗	๑๕
อนุบาล ๑	๙	๑๐	๑๙
อนุบาล ๒	๑๒	๙	๒๑
อนุบาล ๓	๑๔	๑๐	๒๔
รวม	๔๓	๓๖	๗๙

ที่มา : งานการศึกษา เทศบาลตำบลหนองหารอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (ณ พฤษภาคม ๒๕๕๙)

(๔) จำนวนครู

สังกัด	จำนวน
สังกัดเทศบาลตำบลหนองหาร	- ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๑ คน - พนักงานจ้างทั่วไป (ตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย) จำนวน ๒ คน

ที่มา : งานการศึกษา เทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (ณ สิงหาคม ๒๕๕๙)

(๕) ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

เทศบาลตำบลหนองหารได้ส่งเสริมการศึกษานอกระบบโดยการจัดซื้อหนังสือพิมพ์ไว้ประจำที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑. บ้านแม่เตาไห หมู่ที่ ๑
๒. บ้านหนองหาร หมู่ที่ ๗
๓. บ้านวิเวก หมู่ที่ ๘
๔. บ้านเกษตรใหม่ หมู่ที่ ๑๐
๕. บ้านคอยน้อยพัฒนา หมู่ ๑๓

๔.๒ สาธารณสุข

การบริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลตำบลหนองหาร นับว่าให้ความสะดวกแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ซึ่งนอกจากจะได้รับบริการจากศูนย์สุขภาพชุมชนประจำตำบลแล้วประชาชนยังสามารถไปรับบริการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลประจำอำเภอสันทรายได้โดยสะดวก และในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหาร ได้รับการบริการด้านสาธารณสุข ดังนี้

- โรงพยาบาลสันทราย (สถานบริการของรัฐ) ขนาด ๒๐๐ เตียง ๑ แห่ง
- ศูนย์สุขภาพชุมชนประจำตำบล (สังกัดโรงพยาบาลสันทราย) ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านแม่โจ้

ตำบลหนองหาร

- อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๓๙ คน ดังนี้

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวน (คน)	ประธาน อสม.
๑	บ้านแม่เตาไห	๗	นางปริศนา ปักชิน
๒	บ้านหนองหาร	๑๑	นางสิริจันทร์ สมณะ
๓	บ้านวิเวก	๙	นายชุมพล สมบูรณ์ชัย
๔	บ้านเกษตรใหม่	๖	นางแววดาว เสนางาม
๕	บ้านคอยน้อยพัฒนา	๖	นางวิภาวรรณ สุภาพพันธ์

๔.๓ ยาเสพติด / กีฬาและนันทนาการ

ตำบลหนองหาร มีลานกีฬาเพื่อใช้ในการออกกำลังกายของประชาชนตำบลหนองหาร และเป็นการส่งเสริมสุขภาพพลามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ และปลอดภัยโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ รวมทั้งการป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน) ประเภท สวนสาธารณะ/ สนามกีฬา จำนวน ๓ แห่ง ดังนี้

ลำดับที่	หมู่บ้าน	บริเวณสถานที่
๒	บ้านหนองหาร	สนามกีฬาภายในโรงเรียนบ้านหนองหาร (ทิพวันอุทิศ) หมู่ที่ ๗
๓	บ้านวิเวก	สนามกีฬاب้านวิเวก หมู่ที่ ๘
๕	บ้านคอยน้อยพัฒนา	สนามกีฬاب้านคอยน้อยพัฒนา หมู่ที่ ๑๓

๔.๕. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหาร มีศักยภาพในการดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชน ดังนี้

- ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตำบลหนองหาร	จำนวน ๑	แห่ง
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจำนวน	จำนวน ๕๔	คน
- รถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์	จำนวน ๒	คัน
- รถบรรทุกเทท้าย	จำนวน ๒	คัน
- รถกู้ชีพกู้ภัย	จำนวน ๑	คัน

ที่มา: ข้อมูลศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) งานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลหนองหาร (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙)

๔.๖ การสังคมสงเคราะห์

(๑) จำนวนผู้สูงอายุ (ที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้สูงอายุ		
		ชาย (คน)	หญิง(คน)	รวม(คน)
๑	บ้านแม่เตาไห	๑๒	๓๔	๔๖
๒	บ้านหนองหาร	๕๖	๑๐๒	๑๕๘
๓	บ้านวิเวก	๓๓	๘๖	๑๑๙
๔	บ้านเกษตรใหม่	๓๙	๔๙	๘๘
๕	บ้านดอยน้อยพัฒนา	๓๙	๓๙	๗๘
รวม		๑๗๙	๓๑๐	๔๘๙

ที่มา : งานพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม (ข้อมูล ณ สิงหาคม ๒๕๕๙)

(๓) จำนวนผู้พิการ (ที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้พิการ		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
๑	บ้านแม่เตาไห	๓	๒	๕
๒	บ้านหนองหาร	๑๕	๑๔	๒๙
๓	บ้านวิเวก	๒	๖	๘
๔	บ้านเกษตรใหม่	๙	๖	๑๕
๕	บ้านดอยน้อยพัฒนา	๑๐	๗	๑๗
รวม		๓๙	๓๕	๗๔

ที่มา : งานพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม (ข้อมูล ณ สิงหาคม ๒๕๕๙)

(๕) จำนวนผู้ป่วยเอดส์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้ป่วยเอดส์ (คน)		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
๑	บ้านแม่เตาโท	๑	๐	๑
๒	บ้านหนองหาร	๒	๑	๓
๓	บ้านวิเวก	๓	๕	๘
๔	บ้านเกษตรใหม่	๒	๓	๕
๕	บ้านคอยน้อยพัฒนา	๑	๔	๕
รวม		๙	๑๓	๒๒

ที่มา : งานพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม (ข้อมูล ณ ณ สิงหาคม ๒๕๕๙)

๕. ระบบการบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคม (แสดงจำนวน และสภาพทางคมนาคมทางบก)

การคมนาคมในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร เป็นการคมนาคมทางบกมีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข๑๐๐๑ (เชียงใหม่ - พะริ้ว) เป็นถนนสายหลักในการติดต่อ และมีถนนโครงข่าย ซึ่งใช้ได้ ทุกฤดูกาล แยกจากถนนหลักเข้าสู่หมู่บ้านได้สะดวก ส่วนถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล ส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง และถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยงบประมาณของเทศบาลตำบลหนองหารและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

การคมนาคม ในเขตเทศบาลตำบลหนองหารใช้การเดินทางเท้า รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนการติดต่อ กับชุมชนอื่นนอกเขตตำบลใช้ รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์มาสู่ถนนสายหลัก หรือขึ้นรถประจำทางจากถนนสายหลักไปยังอำเภอสันทราย หรือเดินทางเข้าสู่ตัวเมืองเชียงใหม่ หรือเพื่อเดินทางต่อไปยังจุดหมาย

การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร สินค้าเกษตรส่วนใหญ่จะใช้รถบรรทุกขนาดเล็กเพื่อการเกษตรขนส่งจากแหล่งผลิตในหมู่บ้านมาส่งที่แหล่งรับซื้อในเขตอำเภอสันทราย อำเภอใกล้เคียงและตลาดรับซื้อ/ขนถ่ายสินค้า/ จำหน่ายสินค้าภายในตัวเมืองเชียงใหม่ เพื่อเดินทางต่อไปยังจุดหมาย

การบริการรถโดยสารประจำทางที่วิ่งผ่านเขตเทศบาลตำบลหนองหาร จะจอดรับส่งผู้โดยสารตามถนนสายหลักทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๐๑ (เชียงใหม่-พริ้ว) เป็นสำคัญซึ่งจะจอดรับส่งผู้โดยสารตลอดวัน

๕.๒ การไฟฟ้า (แสดงถึงจำนวนบ้านที่ไฟฟ้าเข้าถึง และจำนวนประชากรที่ใช้ไฟฟ้า)

เขตเทศบาลตำบลหนองหาร มีไฟฟ้าเข้าถึงให้บริการภายในตำบลทุกหมู่บ้าน โดยมีไฟฟ้าใช้ประมาณร้อยละ ๙๘.๖๕ อีกประมาณร้อยละ ๑.๓๕ เป็นบ้านชั่วคราวที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ เนื่องจากระยะทางไกล และอยู่ในเขตป่าสงวนป่าสันทราย ทั้งยังไม่ได้มีการขยายเขตสายดับไฟฟ้าสาธารณะ รวมถึงบ้าน หรือที่พักของบุคคลต่างด้าวที่เข้ามาอยู่อาศัยอยู่ในประเทศ และบ้านที่ปลูกสร้างในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์

ที่มา: กองช่างเทศบาลตำบลหนองหาร (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)

๕.๓ การประปา

ประชาชนเข้าถึงระบบประปา จำนวน ๕ หมู่บ้าน โดยได้รับการบริการจากระบบประปาประจำหมู่บ้านเป็นบางส่วน แต่ยังไม่ครอบคลุมทั่วทั้งเขตเทศบาลตำบลหนองหารซึ่งการบริหารระบบประปาหมู่บ้านเป็นการบริหารโดยประชาชนภายในหมู่บ้านเอง

ข้อมูลระบบประปาหมู่บ้าน จำแนกตามหมู่บ้านของตำบลหนองหาร

ลำดับที่	สถานที่ตั้ง	พื้นที่ให้บริการ (ตร.กม.)
๑	ประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๗	๔.๖๖
๒	ประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๘	๒.๒๕
๓	ประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑๐	๖.๙๘
๔	ประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑๓	๗.๓๓
	รวม	๒๑.๒๒

ที่มา: กองช่างเทศบาลตำบลหนองหาร (๒๕๕๙)

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรส่วนใหญ่เกษตรกรใช้น้ำฝนตามธรรมชาติ ทำการเกษตร และคลองชลประทาน ผันน้ำเข้าสู่ระบบเหมือง ฝาย นอกจากนี้ใช้น้ำจากลำห้วยแม่เตาไห ช่วยในการทำนาปลูกพืชชนิดอื่นๆ อีกด้วย

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค ในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร ส่วนใหญ่จะใช้น้ำฝน และน้ำบาดาลโดยจะมีถัง หรือถังซีเมนต์ เก็บกักน้ำฝนไว้ใช้แทบทุกครัวเรือน และในบางครัวเรือนมีถังพลาสติก/ ถังซีเมนต์ ขนาด ขนาด ๑,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ ลิตร ใช้เก็บกักน้ำฝน และน้ำบาดาล ซึ่งไม่เพียงพอ สำหรับการอุปโภค - บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

จำนวนแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เพื่อการอุปโภค - บริโภค จำแนกตามประเภทและหมู่บ้าน

แหล่งน้ำ (สาธารณะ)	หมู่ที่ ๑ (แห่ง)	หมู่ที่ ๗ (แห่ง)	หมู่ที่ ๘ (แห่ง)	หมู่ที่ ๑๐ (แห่ง)	หมู่ที่ ๑๓ (แห่ง)	รวม (แห่ง)
บ่อน้ำตื้น	๒	๒	๒	๔	๓	๑๓
- บ่อน้ำตื้นสาธารณะ	๑	๐	๐	๐	๑	๒
- บ่อน้ำตื้นส่วนตัว	๑	๒	๒	๔	๒	๑๑
บ่อโยก	๑	๑	๐	๒	๒	๖
บ่อน้ำบาดาล	๐	๑๒	๑๑	๑๑	๘	๔๒
- บ่อน้ำบาดาลสาธารณะ	๐	๕	๑	๓	๒	๑๑
- บ่อน้ำบาดาลส่วนตัว	๐	๗	๑๐	๘	๖	๓๑
ประปาหมู่บ้าน	๐	๒	๑	๒	๒	๘
ฝายน้ำล้น (ค.ส.ล.)	๐	๐	๐	๐	๑	๑

หมายเหตุ: หมู่ที่ ๑ ในพื้นที่โครงการบ้านเอื้ออาทร (หนองหาร) ใช้ระบบประปาของการประปาส่วนภูมิภาค อำเภอแมริ่ม

๕.๒ การโทรคมนาคม

- เครือข่ายโทรคมนาคม และระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เครือข่ายของบริษัท ทีที แอนด์ ที โทรคมนาคม จำกัด และบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั่วเขตเทศบาลตำบลหนองหาร
- ตู้โทรศัพท์สาธารณะประจำหมู่บ้าน จำนวน ๕ แห่ง

๖) ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑) การเกษตร

- พื้นที่เกษตรกรรม

บริเวณพื้นที่เกษตรกรรมของตำบล มีบริเวณครอบคลุมทั้งตำบล มีการใช้พื้นที่ประมาณ ๑๐.๘๓๓ตร.กม.หรือ ๖๗.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๓๐ ของพื้นที่ทั้งตำบล โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะทำการปลูกข้าวมากที่สุด รองลงมาคือ การปลูกไม้ผล และไม้ประดับ สามารถจำแนก พื้นที่ทำเกษตรกรรมได้ ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ มีพื้นที่ทำเกษตรกรรม ประมาณ ๒๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๙ ของพื้นที่ทั้งตำบล
- หมู่ที่ ๗ มีพื้นที่ทำเกษตรกรรม ประมาณ ๕๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓ ของพื้นที่ทั้งตำบล
- หมู่ที่ ๘ มีพื้นที่ทำเกษตรกรรม ประมาณ ๖๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๘ ของพื้นที่ทั้งตำบล
- หมู่ที่ ๑๐ มีพื้นที่ทำเกษตรกรรม ประมาณ ๒,๘๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๒ ของพื้นที่ทั้งตำบล
- หมู่ที่ ๑๓ มีพื้นที่ทำเกษตรกรรม ประมาณ ๒,๔๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๑ ของพื้นที่ทั้งตำบล

อาชีพ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร มีการประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ และประกอบอาชีพประเภทเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ ฯลฯ รองลงมา นอกจากนั้นประกอบอาชีพทั้งสองอย่างควบคู่กันไปคือ การรับจ้าง และเกษตรกรรม, รับจ้าง และค้าขาย เพราะสภาพพื้นที่ ของชุมชนอยู่ในเขตชลประทาน มีแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร นอกจากนี้พื้นที่ของชุมชนอยู่ใกล้กับสถานที่ราชการหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สถานีทดลองยาสูบ ศูนย์พัฒนา ประมงน้ำจืด กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓ ฯลฯ

รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร

รายได้เฉลี่ย	๒๕๕๘	๒๕๕๙
รายได้ครัวเรือน	๒๙๓,๙๗๙.๐๐	๓๐๒,๕๐๐
รายได้บุคคล	๙๔,๐๒๖.๐๐	๙๕,๖๕๑

จะเห็นได้ว่ารายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร ในปี ๒๕๕๙ สูงกว่าปี ๒๕๕๘ ทั้งรายได้เฉลี่ยครัวเรือนและรายได้บุคคล อันเป็นผลเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตขึ้น ดังนั้นเทศบาลตำบลหนองหารจึงต้องพิจารณากำหนดแนวทางในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ การลงทุน การท่องเที่ยว รวมถึงการส่งเสริมและการสร้างกลุ่มอาชีพต่างๆ ฯลฯ เพื่อเป็นการยกระดับรายได้เฉลี่ยครัวเรือนให้เพิ่มขึ้น

ที่มา: รายงานผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ระดับตำบล งานพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองหาร

๖.๒ อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม การลงทุนในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร เป็นประเภทอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตร และทรัพยากรในพื้นที่ เป็นหลักสำคัญ ดังนี้

สถานประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม/ บริษัท (ประเภทอุตสาหกรรมขนาดเล็กเงินลงทุนไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท) จำนวน ๑๔ แห่ง ดังนี้
๑. บริษัทจำกัด สยามสตาร์ชิตส์ (โรงงานผลิตเมล็ดพันธ์พืช)
๒. บริษัทจำกัด เบทาโกร ภาคเหนือ เกษตรอุตสาหกรรม (โรงงานผลิตแปรรูปปศุสัตว์)
๓. บริษัทจำกัด ไนอาโตะ ไทยแลนด์ (โรงงานผลิตสบู่ทำมือ)
๔. บริษัทจำกัด นิวตันเครื่องเย็บ (โรงงานทำอุปกรณ์เครื่องเย็บ)

๕. บริษัทจำกัด สยามทรอปิคอลเนิส (โรงเพาะกล้าไม้)
๖. บริษัทจำกัด นงนุชแลนด์สเคป แอนด์ การ์เดินไซต์ (โรงเพาะ/พักกล้าไม้)
๗. ห้างหุ้นส่วนจำกัด โอเค เมล็ดพันธ์ (โรงงานผลิตเมล็ดพันธ์พืช)
๘. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลานนาคิลิควอเตอร์ (โรงงานผลิตโกดังเก็บสินค้า)
๙. ห้างหุ้นส่วนจำกัด แม่ปิงอ็อกซิเจน (โรงงานบรรจุก๊าซ)
๑๐. นายจิระชัย เร่งทอง (โรงเพาะ/พักกล้าไม้)
๑๑. นางเพียงใจ รุ่งรัตน์ (โรงงานทำเหล็กตัด)
๑๒. นายอานนท์ นันทะสระ (สถานตรวจสภาพรถ)
๑๓. นายธนิตย์ วิเชียรรักษ์ (โรงงานผลิตน้ำดื่ม)
๑๔. หจก.หนองหารเซอร์วิส (สถานตรวจสภาพรถ)

๖.๓ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ แหล่งพาณิชย์กรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประชาชน และกลุ่มอาชีพ ในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร มีรายละเอียด ดังนี้

ที่	สถานประกอบการ	จำนวน (แห่ง)
๑	กิจการหอพัก	๑๔
๒	โรงเรียนให้เช่า	๒๑
๓	รีสอร์ท	๑
๔	ร้านปะยาง/ซ่อมรถ	๗
๕	ร้านอาหาร เช่น อาหารตามสั่ง, ก๋วยเตี๋ยว, ส้มตำ , กาแฟ	๑๕
๖	ร้านสะสมอาหาร (ร้านขายของชำ) มินิมาร์ท	๓๒
๗	ร้านเสริมสวย/ แต่งผม	๒
๘	สถานที่เลี้ยงสัตว์	๒
๙	ตลาดสด	๑
๑๐	ร้านถ่ายเอกสาร	๑
๑๑	ร้านซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า	๑
๑๒	ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า	๑
๑๓	ร้านจำหน่ายน้ำแข็ง	๑
๑๔	ร้านจำหน่ายอุปกรณ์ก่อสร้าง	๑
๑๕	โครงการบ้านจัดสรร (บ้านเช่า)	๑
๑๗	เสาสัญญาณโทรศัพท์ (เครือข่ายทรูมูฟ)	๒
๑๘	เสาสัญญาณโทรศัพท์ (เครือข่ายดีแทค)	๑
๑๙	โรงคั่วกาแฟ	๑
๒๐	โรงเพาะชำกล้าไม้	๓
รวม		๑๐๙

ที่มา: งานจัดเก็บรายได้ กองคลังเทศบาลตำบลหนองหาร (๒๕๕๙)

ข้อมูลผู้ผลิต ผู้ประกอบการสินค้า ที่ลงทะเบียนเพื่อคัดสรร OTOP ในเขตเทศบาลตำบล
หนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มสินค้า OTOP ในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร

๑. ผ้าปักดิไซน์ โดย นางปราณี สุขสกุลปัญญา บ้านเลขที่ ๒๓๕ หมู่ที่ ๗ เอร์โทรคัพท์ ๐๙๕ -
๖๗๕๓๔๐๗ ผลิตภัณฑ์ ผ้าปักดิไซน์ การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี ๒๕๕๙ ผ้าปักดิไซน์
เสื้อสตรีเส้นใยธรรมชาติ ได้ระดับดาว ๕

๒. นางสาวพิมพ์ชนก รุณภัทรปิติกร บ้านเลขที่ ๓๖๐ หมู่ที่ ๗ เอร์โทรคัพท์ ๐๙๔- ๒๖๔๖๙๔
ผลิตภัณฑ์ เสื้อจากผ้าพื้นเมือง กระเป๋าจากผ้าพื้นเมือง ไม่ส่งคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย
ปี ๒๕๕๙

๓. กลุ่มพัฒนาบทบาทสตรีบ้านหนองหาร โดย นางบุญเลื่อน สงวน บ้านเลขที่ ๑๖๐ หมู่ที่ ๗
เอร์โทรคัพท์ ๐๘๐ ๔๙๒๔๙๑๙, ๐๙๗ ๙๓๘๘๔๕๕ ผลิตภัณฑ์ กล้วยฉาบ ขนมดอกจอก ไม่ส่งคัดสรรสุดยอด
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี ๒๕๕๙

๔. ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอสซีเอโกร โดย นางศิรินารถ ไชยวัฒน์ธำรง บ้านเลขที่ ๒๔๘/๑ หมู่ที่ ๗ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑ ๙๗๗๗๔๖๔ ผลิตภัณฑ์ น้ำปลาหวาน กะปิหวาน ลงทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP เมื่อ ธันวาคม ๒๕๕๙

กลุ่มอาชีพ ในหมู่บ้าน

๑. กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านเกษตรใหม่ หมู่ที่ ๑๐ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๙ โดยใช้งบประมาณโครงการตามโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท สมาชิก จำนวน ๔๖ คน มีนางวราพร เรืองสกุล เป็นประธาน ผลิตภัณฑ์ กระเป๋าผ้า, กระเป๋าใส่โทรศัพท์ สถานที่จำหน่าย ตลาดนัดภายในหมู่บ้าน,ตำบล

๖.๔ แรงงาน

แรงงานที่ใช้ในภาคเกษตรกรรมเขตเทศบาลตำบลหนองหาร ส่วนใหญ่ใช้แรงงานจากสมาชิกในครัวเรือน เป็นสำคัญ และรองลงมาในบางครัวเรือนที่มีสมาชิกไม่เพียงพอ จะทำการจ้างแรงงานที่มีอยู่ในตำบลเข้ามาช่วย ในฤดูกาลผลิต ในขณะเดียวกัน เมื่อถึงฤดูกาลผลิต จะมีแรงงานว่างงานจากภาคเกษตรกรรม นักศึกษาจบใหม่ หรือแรงงานต่างด้าว เข้ามาทำการรับจ้างทั่วไป จากพื้นที่ใกล้เคียง

๗. แผนเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

๗.๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชนข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตร และแหล่งน้ำ) (Local Sufficiency Economy Plan: LSEP) ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประเด็น	ผลการสำรวจข้อมูล
๗.๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือ ชุมชน จำนวนครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวนประชากรชาย จำนวนประชากรหญิง (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙)	หมู่บ้าน/ ชุมชน ทั้งหมดจำนวน ๕ หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๑๗,๖๗๕ ไร่ จำนวนครัวเรือน ๒,๔๕๘ ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด ๔,๔๘๖ คน ประชากรชาย ๒,๑๑๓ คน ประชากรหญิง ๒,๓๕๕ คน
๗.๒ ด้านการเกษตร	-พื้นที่ทำการเกษตร ทั้งหมด จำนวน ๑,๐๗๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ดังนี้ - พื้นที่เกษตรส่วนใหญ่ ทำนาข้าว จำนวน ๘๕ ครัวเรือน ๕๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓๗ ของพื้นที่ทำการเกษตร

ประเด็น	ผลการสำรวจข้อมูล
	<ul style="list-style-type: none"> - รองลงมา ทำสวน (ปลูกลำไย,มะม่วง) จำนวน ๗๐ ครัวเรือน ๔๘๒.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๕ ของพื้นที่ทำการเกษตร <ul style="list-style-type: none"> - ลำดับที่ ๓ ทำไร่ (ข้าวโพด, มันฝรั่ง) จำนวน ๓๔ ครัวเรือน ๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๕ ของพื้นที่ทำการเกษตร <ul style="list-style-type: none"> - อื่น... (ไม้ดอก, ไม้ประดับ) จำนวน ๑๘ ครัวเรือน ๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ ของพื้นที่ทำการเกษตร
๗.๓ ด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	พื้นที่ทำการเกษตรใช้ประโยชน์น้ำจาก คลองชลประทานเป็นหลัก จำนวน ๑๗๐ ครัวเรือน ๑,๐๐๖.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ ของพื้นที่ทำการเกษตร -รองลงมาเป็นแม่น้ำ จำนวน ๑๓ ครัวเรือน ๓๔ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๓.๑๕ ของพื้นที่ทำการเกษตร -สุดท้ายเป็นลำห้วย/ลำธาร ซึ่งไม่เพียงพอ ทำการเกษตร จำนวน ๒๔ ครัวเรือน ๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๒ ของพื้นที่ ทำการเกษตร
๗.๔ ด้านแหล่งน้ำกินน้ำใช้ หรือน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค)	ด้านแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ ประปาของ อบท.เป็นหลัก จำนวน ๑,๖๔๔ ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ ๖๖.๘๘ ของครัวเรือนทั้งหมด -รองลงมาการใช้ประโยชน์จากการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๖๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๕ ของครัวเรือนทั้งหมด -สุดท้ายเป็นการใช้น้ำจากบ่อบาดาลสาธารณะ/ บ่อน้ำตื้นสาธารณะ/บ่อบาดาลส่วนตัว ซึ่งไม่เพียงพอต่อการ อุปโภค บริโภค จำนวน ๑๙๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๗ ของครัวเรือนทั้งหมด
๕.ปัญหา/ ความต้องการ	สรุปปัญหา/ ความต้องการ ของเกษตรกรในพื้นที่เทศบาล ตำบลหนองหาร ดังนี้ ปัญหา ๑)ด้านปัญหาน้ำไม่เพียงพอ และเข้าไม่ถึงแหล่งน้ำทาง การเกษตร (ช่วงหน้าแล้ง) -แหล่งกักเก็บน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ไม่มีที่สาธารณะในการ ดำเนินการจัดทำ และจัดสร้าง -สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร -แหล่งกักเก็บน้ำขนาดเล็ก(ฝายชะลอน้ำ)ในพื้นที่ไม่สามารถกัก เก็บน้ำต้นทุนได้

	<p>๒) ด้านราคาพืชผลทางการเกษตร (ช่วงหน้าแล้ง) -เกษตรกรปลูกพืชระยะสั้น ชนิดเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาการ แข่งขันการลดราคาผลผลิต ทำให้ราคาตกต่ำ</p> <p>ความต้องการ</p> <p>๑.ขอรับการสนับสนุนในการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งกัก เก็บน้ำขนาดเล็กในพื้นที่</p> <p>๒.ขอรับการสนับสนุนในการจัดทำโครงการฝึกอบรมพัฒนา ทักษะทางด้านการเกษตรแบบผสมผสาน ในเชิงวิชาการ และ เชิงปฏิบัติ สำหรับเกษตรกร พร้อมสนับสนุนงบประมาณใน การรวมกลุ่ม</p>
--	--

๘. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ ศาสนสถาน ในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร มีเพียงพื่อต่อความต้องการของประชาชน
 ที่มาประกอบพิธีทางศาสนาในวันงานบุญ งานประเพณี และวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ของตำบลโดยมี ศาสนสถาน
 ทางพุทธศาสนาให้บริการแก่ประชาชน จำนวน ๕ แห่ง และศาสนสถานทางคริสต์ศาสนา จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

- วัดทิพวนาราม (หนองหาร) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านหนองหาร ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ ๗
- วัดวิเวกวาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ บ้านวิเวก ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ ๘
- สำนักสงฆ์เกษตรใหม่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ บ้านเกษตรใหม่ ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ ๑๐
- สำนักสงฆ์ม่อนฤๅษี ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ บ้านเกษตรใหม่ ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ ๑๐

และศาสนิกชนนอกพื้นที่ตำบลหนองหาร

- จุดศุภสถานล้านนา ในมูลนิธิธรรมกาย ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ บ้านวิเวก ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ ๗,๘,๑๐,๑และศา
 สนิกชนนอกพื้นที่ตำบลหนองหาร

- โบสถ์คริสต์ (นิกายโปรเตสแตนต์) ตั้งอยู่หมู่ ๑๐ ศาสนิกชนมาจากหมู่ที่ ๑๐ และศาสนิกชนนอกพื้นที่ตำบล
 หนองหาร

๘.๒ งานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนี้

- ประเพณีสงกรานต์ จัดขึ้นทุกปี ในระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน โดยมีกิจกรรมรดน้ำดำหัว
 ผู้สูงอายุ และขอพรผู้ใหญ่ การขนทรายเข้าวัด การแห่ไม้ค้ำตามแบบความเชื่อของชาวล้านนา
- ประเพณีสงฆ์น้ำพระธาตุวัดวิเวกวาราม จัดขึ้นทุกปี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม
- ประเพณีสงฆ์น้ำพระธาตุวัดทิพวนาราม (หนองหาร)
- สักการะ เจ้าแม่ทิพวันกฤดาการ ณ อยุธยา ต.จ. ณ เชียงใหม่ จัดขึ้นทุกปี โดยถือเอาวันวิสาขุ
 ชาของทุกปีเป็นวันสักการะ
- ประเพณีแห่โคมหุกระต่าย จัดขึ้นทุกปี
- ประเพณีถวายเทียนเข้าพรรษา จัดขึ้นทุกปี โดยถือเอาวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนแปดเป็นวันถวาย
 เทียนเข้าพรรษา- ประเพณีเดือนยี่เป็ง (ลอยกระทง) จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี โดยมีการจัดประกวด
 กระทงใหญ่ และกระทงเล็ก รวมถึงการปล่อยโคมลอยจำนวนหนึ่งร้อย ถึงหนึ่งพันลูก เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

๙.๑ น้ำ/ทรัพยากรแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำชลประทานในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหาร ใช้แหล่งน้ำจากคลองส่งน้ำที่มาจากเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำความจุ ของอ่างที่ระดับน้ำสูงสุด ๓๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ระดับต่ำสุด ๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ระดับน้ำที่กักเก็บได้ ๒๖๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปีในพื้นที่รับน้ำฝนเหนืออ่าง ๑,๓๐๐ มิลลิเมตร พื้นที่ชลประทานที่ได้รับประโยชน์จากเขื่อนอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลหนองหาร ประมาณ ๑๐.๘๓ ตร.กม.หรือ ๖๗.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๓๐ ของพื้นที่เทศบาลตำบล ที่มา: ข้อมูลแหล่งน้ำ กองช่างเทศบาลตำบลหนองหาร (๒๕๕๙)

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ,ลำห้วย จำนวน ๔ แห่ง ดังนี้
ระบุชื่อ ลำห้วยแม่เตาไห, ลำน้ำห้วยเกียง, ลำน้ำห้วยไจ้ , ลำน้ำแม่หนองหาร
- บึง,หนองและอื่นๆ จำนวน ๓ แห่ง

การระบายน้ำ เขตเทศบาลตำบลหนองหาร มีการระบายน้ำตามธรรมชาติ สำหรับการระบายน้ำในเขตพื้นที่ชุมชนจะเป็นไปในลักษณะระบายไปตามลำธารสาธารณะที่มีอยู่ และแผ่กระจายซึมลงไปในผิวดิน ซึ่งบางแห่งระบายน้ำไม่ทันทำให้เกิดน้ำท่วมขัง เนื่องจากสภาพการอยู่อาศัยของประชากรในเขตชุมชนเริ่มหนาแน่น

๙.๒ ทรัพยากรป่าไม้

ลักษณะป่าในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหาร เป็นป่าผลัดใบ ได้แก่ ป่าเบญจพรรณ หรือป่าผสมผลัดใบ และป่าเต็งรัง หรือป่าแพะ มีไม้สำคัญ คือ ไม้สัก ขึ้นเป็นกลุ่ม หรือเดี่ยวกระจายทั่วไปในป่าโปร่งปะปนกับไม้ผลัดใบชนิดอื่น ๆ เช่น ไม้ขนาดกลาง อาทิ พลวง ไม้ ฯลฯ ขึ้นกระจายอยู่ห่างกัน เป็นป่าประเภทที่มีความชื้นต่ำสุดง่ายต่อการเกิดไฟป่า และพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสนทรายที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหาร ประมาณ ๗,๕๐๐ ไร่ แยกเป็น

- ป่าสงวนสนทราย	ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๗	จำนวน	๘๐๐	ไร่
- ป่าสงวนสนทราย	ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑๐	จำนวน	๓,๑๑๐	ไร่
- ป่าสงวนสนทราย	ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑๓	จำนวน	๓,๕๙๐	ไร่

พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ทำประโยชน์อื่น ๆ

บริเวณพื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ทำประโยชน์อื่น ๆ มีพื้นที่ประมาณ ๑๓.๐๗ ตร.กม.หรือ ๘,๑๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒๒ ของพื้นที่ทั้งตำบล มีรายละเอียดดังนี้

- พื้นที่ป่าไม้ (เขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าสนทราย) ประมาณ ๑๒ ตร.กม. หรือ ๗,๕๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๓ ของพื้นที่ทั้งตำบล

- พื้นที่ทำประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่ แหล่งน้ำ หนอง คลอง บึง ฯลฯ ประมาณ ๑.๐๗ ตร.กม. หรือ ๖๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๙ ของพื้นที่ทั้งตำบล

ที่มา: ข้อมูลป่าไม้ กองช่างเทศบาลตำบลหนองหาร (๒๕๕๙)

๑๐. ข้อมูลอื่นๆ

๑๐.๑ ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เกษตรอำเภอสันทราย)

ทรัพยากรดิน ลักษณะดินในเขตเทศบาลตำบลหนองหาร แบ่งตามลักษณะกลุ่มดิน ตามประเภทของ Great Group เป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

๑) กลุ่มดินนาครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ๔.๘๘ ตร.กม.หรือ ๓,๐๔๙.๒๐ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๑๗.๒๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลตำบลหนองหาร อยู่ในสภาพกลุ่มดินลึกเนื้อดินค่อนข้างละเอียดมักมีน้ำท่วมขัง ในฤดูเพาะปลูกมักใช้ทำนาในฤดูแล้ง ซึ่งใช้พื้นที่ใกล้กับคลองชลประทานเป็นส่วนใหญ่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชสวน เป็นพืชที่ปลูกครั้งที่ ๒ ได้ดี

ท่วมขัง ในฤดูเพาะปลูกมักใช้ทำนาในฤดูแล้ง ซึ่งใช้พื้นที่ใกล้กับคลองชลประทานเป็นส่วนใหญ่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชสวน เป็นพืชที่ปลูกครั้งที่ ๒ ได้ดี

๒) กลุ่มดินไร้ครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ๕.๙๖ ตร.กม.หรือ ๓,๗๒๖.๘๐ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๒๑.๐๙ ของพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลตำบลหนองหาร อยู่ในสภาพพื้นที่ตอนมีความลาดเทดินลึกเนื้อดินร่วนค่อนข้างละเอียดการระบายน้ำจะมีปัญหาของน้ำในฤดูเพาะปลูก และมีการชะล้างหน้าดินทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง ในบางพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ ๆ เป็นแหล่งต้นน้ำ สามารถนำ น้ำมาใช้ได้ตลอดปีก็จะใช้ปลูกไม้ผล ไม้ไร่

๓) กลุ่มดินต้นครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ๖.๑๐ ตร.กม.หรือ ๓,๘๑๔.๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๖ ของพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลตำบลหนองหาร เป็นที่ลาดเชิงเขาดินต้นมีกรวด หรือเศษหินหักปะปนอยู่ในเนื้อดินมากมีสภาพเป็นป่าโปร่ง ไม่เหมาะสำหรับการเกษตรแต่เป็นแหล่งวัสดุสร้างทางที่ดี

๔) ภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ๑.๑๓๓ตร.กม.หรือ ๗,๐๘๔.๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๘ ของพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลตำบลหนองหาร ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบล หนองหารมีทั้งดินลึกและดินตื้น เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ โดยบางพื้นที่เกิดความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าไม้

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสันทราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗)

ข้อมูลศักยภาพของท้องถิ่น

ข้อมูลกลุ่มมวลชนจัดตั้ง

- กลุ่มสตรีแม่บ้าน	จำนวน	๕ กลุ่ม
- กลุ่มชมรมผู้สูงอายุ	จำนวน	๕ กลุ่ม สมาชิก ๔๐๑ คน (ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)
- กลุ่มสภาเด็กและเยาวชน	จำนวน	๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ คน
- กลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงหมูหลุม	จำนวน	๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ คน
- กลุ่มเกษตรกรปลูกปทุมมา	จำนวน	๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ ราย

อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลหนองหาร

พนักงานเทศบาล (ข้าราชการ , ลูกจ้างประจำ , พนักงานจ้าง) รวม ๓๘ คน ดังนี้

- ปลัดเทศบาล (นายวีระชัย กระต่ายทอง) จำนวน ๑ คน

๑) สำนักปลัด จำนวน ๒๒ คน แยกเป็น

- พนักงานเทศบาลสามัญ	จำนวน ๗ คน
- พนักงานครูเทศบาล	จำนวน ๑ คน
- ลูกจ้างประจำ	จำนวน ๑ คน
- พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน ๓ คน
- พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน ๑๐ คน

๒) กองคลัง จำนวน ๗ คน แยกเป็น

- พนักงานเทศบาลสามัญ	จำนวน ๓ คน
- ลูกจ้างประจำ	จำนวน ๑ คน
- พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน ๓ คน

๓) กองช่าง จำนวน ๘ คน แยกเป็น

- พนักงานเทศบาลสามัญ	จำนวน ๒ คน
- ลูกจ้างประจำ	จำนวน ๑ คน
- พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน ๑ คน
- พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน ๔ คน

๑๐.๔ เครื่องมือ , อุปกรณ์ และยานพาหนะ

๑) เครื่องคอมพิวเตอร์

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๑๐ เครื่อง
- กองคลัง	จำนวน ๔ เครื่อง
- กองช่าง	จำนวน ๓ เครื่อง
- งานกิจการสภา	จำนวน ๑ เครื่อง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน ๑ เครื่อง

๒) เครื่องพิมพ์ดีด

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๒ เครื่อง
- กองคลัง	จำนวน - เครื่อง
- กองช่าง	จำนวน - เครื่อง

๓) เครื่องพิมพ์

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๕ เครื่อง
- กองคลัง	จำนวน ๓ เครื่อง
- กองช่าง	จำนวน ๒ เครื่อง
- งานกิจการสภา	จำนวน ๑ เครื่อง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน ๑ เครื่อง

๔) เครื่องถ่ายเอกสาร

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๑ เครื่อง (รอจำหน่าย)
-------------------	-----------------------------

๕) รถยนต์

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๒ คัน
-------------------	-------------

๖) รถจักรยานยนต์

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๒ คัน
- กองช่าง	จำนวน ๑ คัน

๗) รถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๒ คัน
-------------------	-------------

๘) รถบรรทุกเทท้าย

- กองช่าง	จำนวน ๒ คัน
-----------	-------------

๙) รถกู้ชีพ-กู้ภัย

- สำนักปลัดเทศบาล	จำนวน ๑ คัน
-------------------	-------------

๑๐.๕ ช่องทางการติดต่อสื่อสาร

๑. สำนักงานเทศบาลตำบลหนองหาร เลขที่ ๓๓๙ หมู่ ๗ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๙๐ โทรสาร ๐-๕๓๘๗-๗๐๖๐-๒ ต่อ ๒๐ ที่อยู่ ๓๔๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๙๐

๒. เว็บไซต์เทศบาลตำบลหนองหาร <http://www.nongharn.go.th>

๓. E-mail: nonghans@hotmail.com และ Facebook เทศบาลตำบลหนองหาร

๔. โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๕๓๘๗-๗๐๖๐-๒

บทที่ ๓

การปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานการปฏิบัติงานถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่องค์กรจะนำมาใช้ในการบริหารงานบุคคล เพราะทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างจะได้รับประโยชน์จากการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานขึ้นมาใช้ร่วมกัน ผู้บริหารจะมีเครื่องมือช่วยควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การมอบหมายหน้าที่และการสั่งการสามารถทำได้โดยสะดวกและรวดเร็ว การประเมินผลการปฏิบัติงานมีความยุติธรรมและน่าเชื่อถือ เนื่องจากมีทั้งหลักฐานและหลักเกณฑ์ที่ผู้บริหารสามารถชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานยอมรับผลการประเมินได้โดยงานในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน มาตรฐานที่กำหนดไว้ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายที่ทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมายการปฏิบัติงานมีความถูกต้องมากขึ้น เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานมีกรอบหรือแนวทางในการปรับปรุงงานและการพัฒนาศักยภาพ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อคุณภาพของการปฏิบัติงานและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) การบริหารงานบุคคลนับเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของการบริหารองค์กร เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้การพัฒนาองค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารบุคคลเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องตัวกับตัวบุคคลในองค์กร นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมาปฏิบัติงาน การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปจนถึงการให้บุคคลพ้นจากงาน ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรได้คนดีมีความรู้ความสามารถและความประพฤติดีมาปฏิบัติงาน ซึ่งการที่องค์กรจะได้บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมาปฏิบัติงานนั้น จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือสำคัญคือการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Standard) ขึ้นมาใช้ในการวัดและประเมินคุณสมบัติของบุคคล ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานจะเป็นข้อมูลที่องค์กรนำไปใช้ในการพิจารณาการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การโอนย้าย การให้พักงาน และการให้พ้นจากงานโดยทั่วไปแล้ว การที่จะทำการประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมและเชื่อถือได้นั้น องค์กรมักจะสร้างเครื่องมือประกอบอีกส่วนหนึ่งขึ้นมาใช้ในการพิจารณาประเมินผล ซึ่งหนึ่งในเครื่องมือที่ต้องใช้ก็คือ มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบผลงานระหว่างบุคคลที่ปฏิบัติงานอย่างเดียวกัน โดยองค์กรต้องทำการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้เป็นหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนก่อนแล้ว เมื่อดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่องค์กรได้กำหนดไว้

มาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับคำว่ามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้ให้ความหมายว่าเป็นผลการปฏิบัติงานในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจหรืออยู่ในระดับที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำได้ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานจะเป็นลักษณะข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ต้องปฏิบัติ โดยจะมีการรอบในการพิจารณากำหนดมาตรฐานหลาย ๆ ด้าน ด้วยกัน อาทิ ด้านปริมาณ คุณภาพ ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายหรือพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากมาตรฐานของงานบางประเภทจะออกมาในรูปแบบของปริมาณ ในขณะที่บางประเภทอาจออกมาในรูปของคุณภาพขององค์กร จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของงานประเภท นั้น ๆ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ส่วนราชการมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงถึงรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของกิจกรรม/กระบวนการต่าง ๆ ของหน่วยงาน

๒. เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์การ/การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน (ตาม PM ๕) ที่มุ่งไปสู่การบริหารคุณภาพทั่วไปทั้งองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานของส่วนราชการได้มาตรฐานเป็นไปตามเป้าหมาย ได้ผลิตผลหรือการบริการที่มีคุณภาพ เสรีจรวดเร็วทันตามกำหนดเวลานัดหมาย มีการทำงานปลอดภัยเพื่อการบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ

ประโยชน์ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

หากจะพิจารณาถึงประโยชน์ที่องค์การและบุคคลในองค์การจะได้รับจากการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานขึ้นใช้ก็พบว่ามีด้วยกันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจ การปรับปรุงงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง การเปรียบเทียบผลงานที่ทำได้กับที่ควรจะเป็นมีความชัดเจน มองเห็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดผลได้มากขึ้น และช่วยให้มีการฝึกฝนตนเองให้เขาสู่มาตรฐานได้

๒. ด้านการสร้างแรงจูงใจ มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นสิ่งทำให้เราเกิดความมุ่งมั่นไปสู่มาตรฐานผู้ปฏิบัติงานที่มีความสามารถจะเกิดความรู้สึกท้าทายผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งความสำเร็จจะเกิด ความพยายาม ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความภาคภูมิใจและสนุกกับงาน

๓. ด้านการปรับปรุงงานมาตรฐานการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าผลงานที่มีคุณภาพจะต้องปฏิบัติอย่างไร ช่วยให้ไม่ต้องกำหนดรายละเอียดของงานทุกครั้ง ทำให้มองเห็นแนวทางในการปรับปรุงงานและพัฒนาความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน และช่วยให้สามารถพิจารณาถึงความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มผลผลิต

๔. ด้านการควบคุมงานมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นเครื่องที่ผู้บังคับบัญชาใช้ควบคุม การปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาสามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่และส่งผ่านคำสั่งได้ง่ายขึ้น ช่วยให้สามารถดำเนินงานตามแผนง่ายขึ้นและควบคุมงานได้ดีขึ้น

๕. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ ป้องกันไม่ให้เกิดการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความรู้สึการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ทำได้กับมาตรฐานการปฏิบัติงานมีความชัดเจน และช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานยอมรับผลการประเมินได้ดีขึ้น

ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

๑. เลือกรงานหลักของแต่ละตำแหน่งมาทำการวิเคราะห์โดยดูรายละเอียดจากแบบบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ประกอบด้วย

๒. พิจารณาวางเงื่อนไขหรือข้อกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าต้องการผลงานลักษณะใดจากตำแหน่งนั้น ไม่ว่าจะเป็นปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่ตั้งไว้ต้องไม่ขัดกับนโยบาย หลักเกณฑ์หรือระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานหรือองค์การ

๓. ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงานทุกหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ เพื่อปรึกษาและหาข้อตกลงร่วมกัน

๔. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

๕. ติดตามดูการปฏิบัติงานแล้วนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

๖. พิจารณาปรับปรุงหรือแก้ไขมาตรฐานที่กำหนดไว้ใหม่ตามความเหมาะสมยิ่งขึ้น เกณฑ์ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน เกณฑ์ที่องค์การมักกำหนดเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ เกณฑ์ด้านปริมาณงาน และระยะเวลาที่ปฏิบัติคุณภาพของงาน

ลักษณะการแสดงผลออกขณะปฏิบัติงาน ซึ่งกล่าวได้โดยละเอียด ดังนี้

๑. ปริมาณงานและระยะเวลาที่ปฏิบัติเป็นการกำหนดว่างานต้องมีปริมาณเท่าไร และควรจะใช้เวลาปฏิบัติมากน้อยเพียงใดงานจึงจะเสร็จ ดังนั้นงานลักษณะเช่นนี้จะไม่สามารถกำหนดมาตรฐานด้วยปริมาณหรือระยะเวลาที่ปฏิบัติได้

๒. คุณภาพของงาน เป็นการกำหนดว่าผลงานที่ปฏิบัติได้นั้นควรมีคุณภาพดีมากน้อยเพียงใด โดยส่วนใหญ่มักกำหนดว่าคุณภาพของงานจะต้องมีความครบถ้วน ประณีต ถูกต้องเชื่อถือได้ ประหยัดทั้งเวลาและทรัพยากร

๓. ลักษณะการแสดงผลออกขณะปฏิบัติงาน งานบางตำแหน่งไม่สามารถกำหนดมาตรฐานด้วยคุณภาพหรือปริมาณ แต่เป็นงานที่ต้องปฏิบัติโดยการใช้บุคลิกหรือลักษณะเฉพาะบางอย่างประกอบ

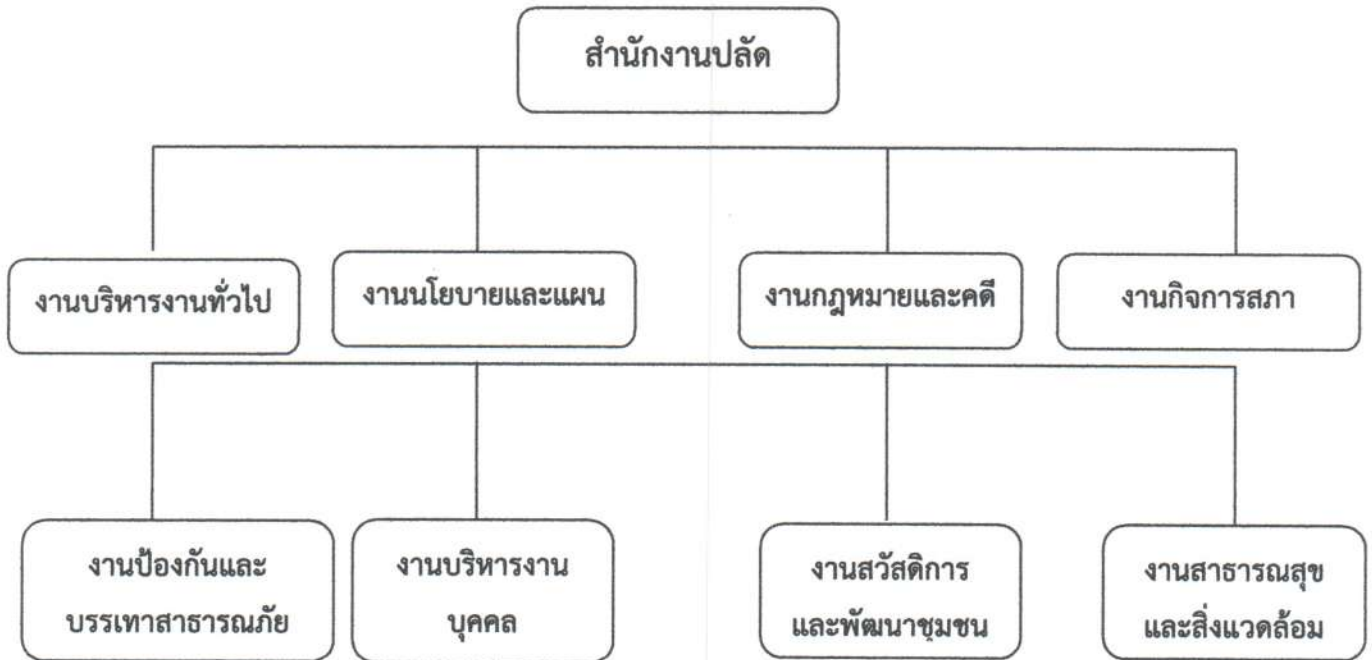
ดังนั้น การกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่ต้องแสดงออกไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าต้องปฏิบัติอย่างไร เนื่องจากการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ขององค์การและขวัญกำลังใจของเพื่อนร่วมงานอย่างไรก็ตาม เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่งงานต่าง ๆ ในองค์การมีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญบางประการนั่นก็คือ ต้องเป็นมาตรฐานที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถยอมรับได้โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นพ้องต้องกันว่ามาตรฐานมีความเป็นธรรม ผู้ปฏิบัติงานทุกคนสามารถปฏิบัติได้ตามที่กำหนดไว้ ลักษณะงานที่กำหนดไว้ในมาตรฐานต้องสามารถวัดได้เป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์หรือหน่วยอื่น ๆ ที่สามารถวัดได้มีการบันทึกไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษรและเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้และเข้าใจตรงกัน และสุดท้ายมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ต้องสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงเพราะผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐาน การเปลี่ยนแปลงควรมีสาเหตุเนื่องมาจากการที่หน่วยงานมีวิธีปฏิบัติงานใหม่หรือนำอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้มาใช้ปฏิบัติงาน

โครงสร้างองค์กรของเทศบาล

เทศบาลมี นายกเทศมนตรี เป็นผู้กำหนดนโยบายและมีสภาเทศบาลกำกับดูแลกรรมการบริหารของ นายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงาน และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้นำนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ โดยมีปลัดเทศบาล เป็นหัวหน้างานบริหารภายในองค์การมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ของเทศบาลแต่ละแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอยู่ ดังนี้

- สำนักงานปลัด
- กองคลัง
- กองช่าง

โครงสร้างสำนักงานปลัด

๑. **สำนักปลัดเทศบาล** ให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองหาร และราชการที่มีได้กำหนดเป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในเทศบาลตำบลโดยเฉพาะรวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลตำบลหนองหารให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของเทศบาลตำบลหนองหาร ตลอดจนการปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลหนองหารทั้งหมดแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น ๑ ฝ่าย ๔ งาน คือ

ฝ่ายอำนวยการ

๑.๑ งานบริการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- รับ-ส่ง จัดเก็บ ทำลายหนังสือ
- งานเลือกตั้งและทะเบียนข้อมูล
- งานข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์
- งานอื่นที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนใด

๑.๒ งานกิจการสภา

- งานการประชุม
- งานสารบรรณ

๑.๓ งานการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

- งานการสอบ
- งานบรรจุแต่งตั้ง
- งานอัตรากำลัง
- งานสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล
- งานพัฒนาบุคลากร

๑.๔ งานนโยบายและแผน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- งานนโยบายและแผน
- งานวิชาการ

- งานงบประมาณ
- งานสารสนเทศและระบบคอมพิวเตอร์
- ๑.๕ งานกฎหมายและคดี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - งานกฎหมายและคดี
 - งานร้องเรียนร้องทุกข์และอุทธรณ์
 - งานข้อบัญญัติและระเบียบ
 - งานตรวจสอบภายใน
- ๑.๖ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - งานอำนวยความสะดวก
 - งานป้องกัน
 - งานช่วยเหลือฟื้นฟู
 - งานกู้ภัย
- ๑.๗ งานพัฒนาชุมชน
 - งานสังคมสงเคราะห์
 - งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน
 - งานส่งเสริมอาชีพและพัฒนาสตรี

โครงสร้างกองคลัง

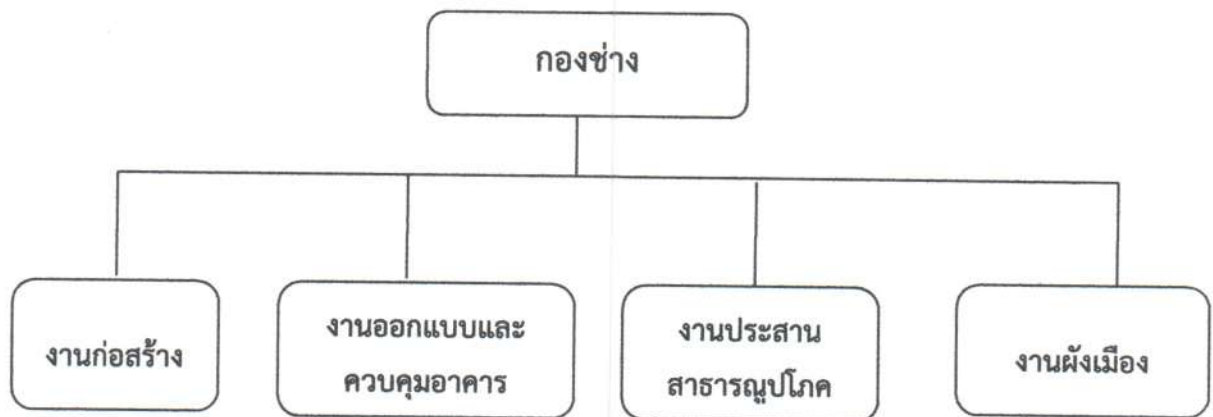

๒. กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการงานจ่ายการรับ การนำส่ง การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกางานเกี่ยวกับเงินเดือนค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่างๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับพัสดุของเทศบาลและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย แบ่งส่วนราชการภายใน ออกเป็น ๔ งาน คือ

- ๒.๑ งานการเงินและการบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - งานการเงินและบัญชี
 - งานรับเงินเบิกจ่าย
 - งานจัดทำฎีกาจ่ายเงิน
 - งานเก็บรักษาเงิน
 - งานทะเบียนการควบคุมเบิกจ่ายเงิน

- งานงบการเงินและงบทดลอง
- งานแสดงฐานะทางการเงิน
- ๒.๒ งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - งานภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและค่าเช่า
 - งานพัฒนารายได้
 - งานควบคุมกิจการค้าและค่าปรับ
 - งานทะเบียนควบคุมและเร่งรัดรายได้
- ๒.๓ งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - งานทะเบียนทรัพย์สินและภาษี
 - งานพัสดุ
 - งานทะเบียนเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์, ยานพาหนะ
- ๒.๔ งานธุรการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - งานรับส่งหนังสือ
 - งานจัดเก็บหนังสือ
 - การบันทึกข้อมูลต่างๆ

โครงสร้างกองช่าง

๓.กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบการซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกลการรวบรวมประวัติติดตาม ควบคุมการปฏิบัติการเครื่องจักรกล การควบคุม การบำรุงรักษา เครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงาน ควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิงและปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย แบ่งส่วนราชการภายในออกมาเป็น ๑ ฝ่าย ๔ งานคือ

ฝ่ายแบบแผนและก่อสร้าง

- ๓.๑ งานก่อสร้าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - งานก่อสร้างและบูรณะถนน
 - งานก่อสร้างสะพาน เขื่อนทดน้ำ
 - งานข้อมูลก่อสร้าง

๓.๒ งานออกแบบและควบคุมอาคาร มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- งานประเมินราคา
- งานควบคุมการก่อสร้างอาคาร
- งานออกแบบและบริการข้อมูล

๓.๓ งานสาธารณูปโภค มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- งานประสานกิจการประปา
- งานไฟฟ้าสาธารณะ
- งานระบายน้ำ

๓.๔ งานธุรการ มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- งานรับส่งหนังสือ
- งานจัดเก็บเอกสาร
- งานบันทึกข้อมูล

การปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

กระบวนการ : การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองหาร

แนวทางระเบียบการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการวางแผนพัฒนา โดยให้เทศบาล ต้องมีการปรับปรุงแผนพัฒนาตำบล ๓ ปี เป็นประจำทุกปี ซึ่งการปรับปรุงแผนจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน ประชาคมตำบล ปัญหาความต้องการท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/อำเภอ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบและให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของเทศบาล

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ เทศบาลหนองหารได้ทำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแผนพัฒนาสามปี เป็นแนวทางในการพัฒนาตำบลหนองหาร และเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการวางกรอบการทำงานการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นเอกสารที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ชัดเจน มีโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นระยะเวลา ๓ ปี และการแสดงความเชื่อมโยงกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ เทศบาลใช้การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อที่กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามจุดประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนสามปี

๑. เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนสามปี และการจัดทำงบประมาณประจำปี

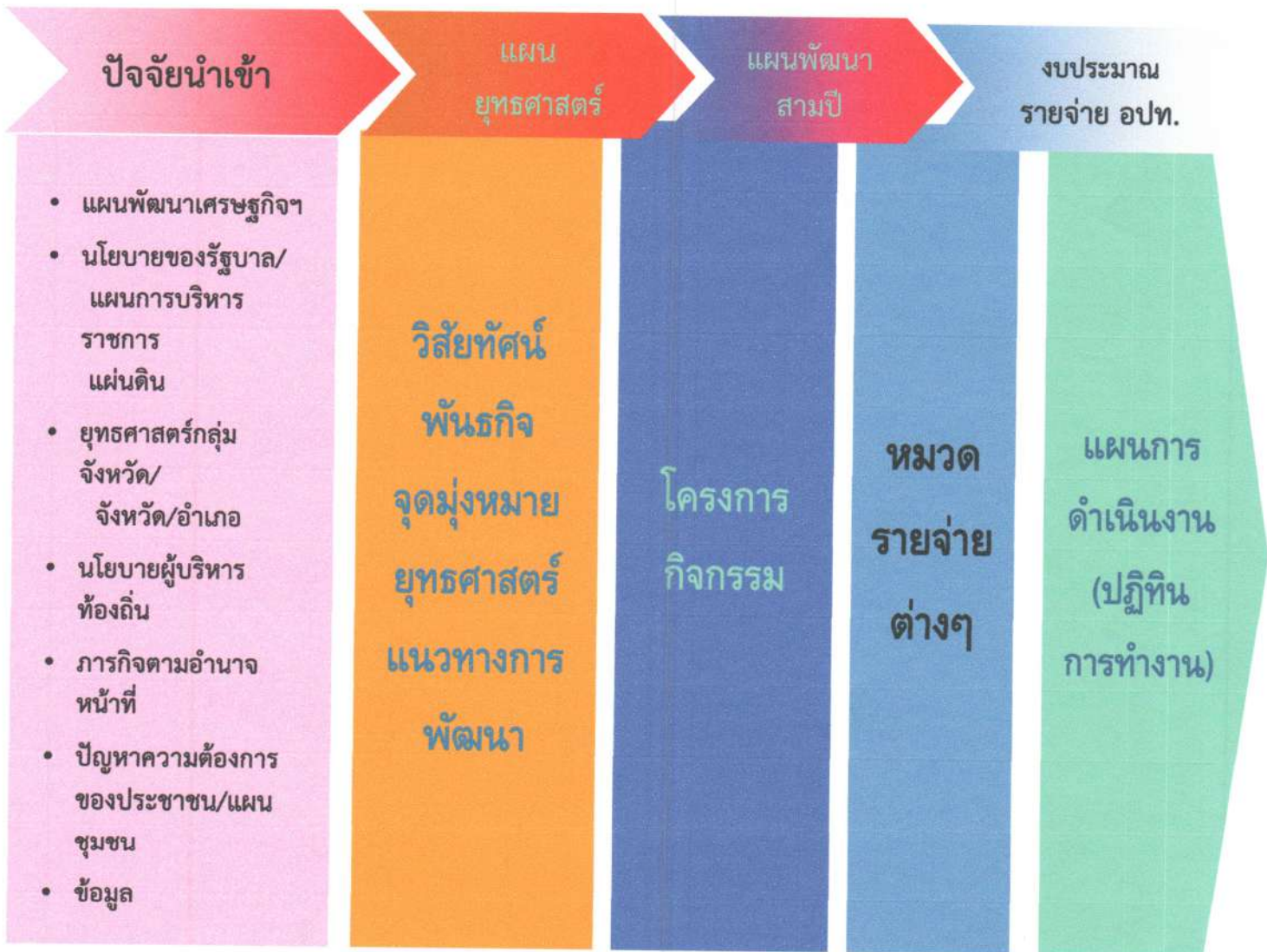
๒. เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้องและสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อเป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในงบประมาณรายจ่ายประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

แผนพัฒนาสามปี มีลักษณะกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
๒. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี
๓. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/ กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลา
๔. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สรุปความเชื่อมโยงแผนพัฒนาระดับต่างๆ กับ แผนพัฒนาท้องถิ่น และงบประมาณท้องถิ่น

Work Flow กระบวนการงาน

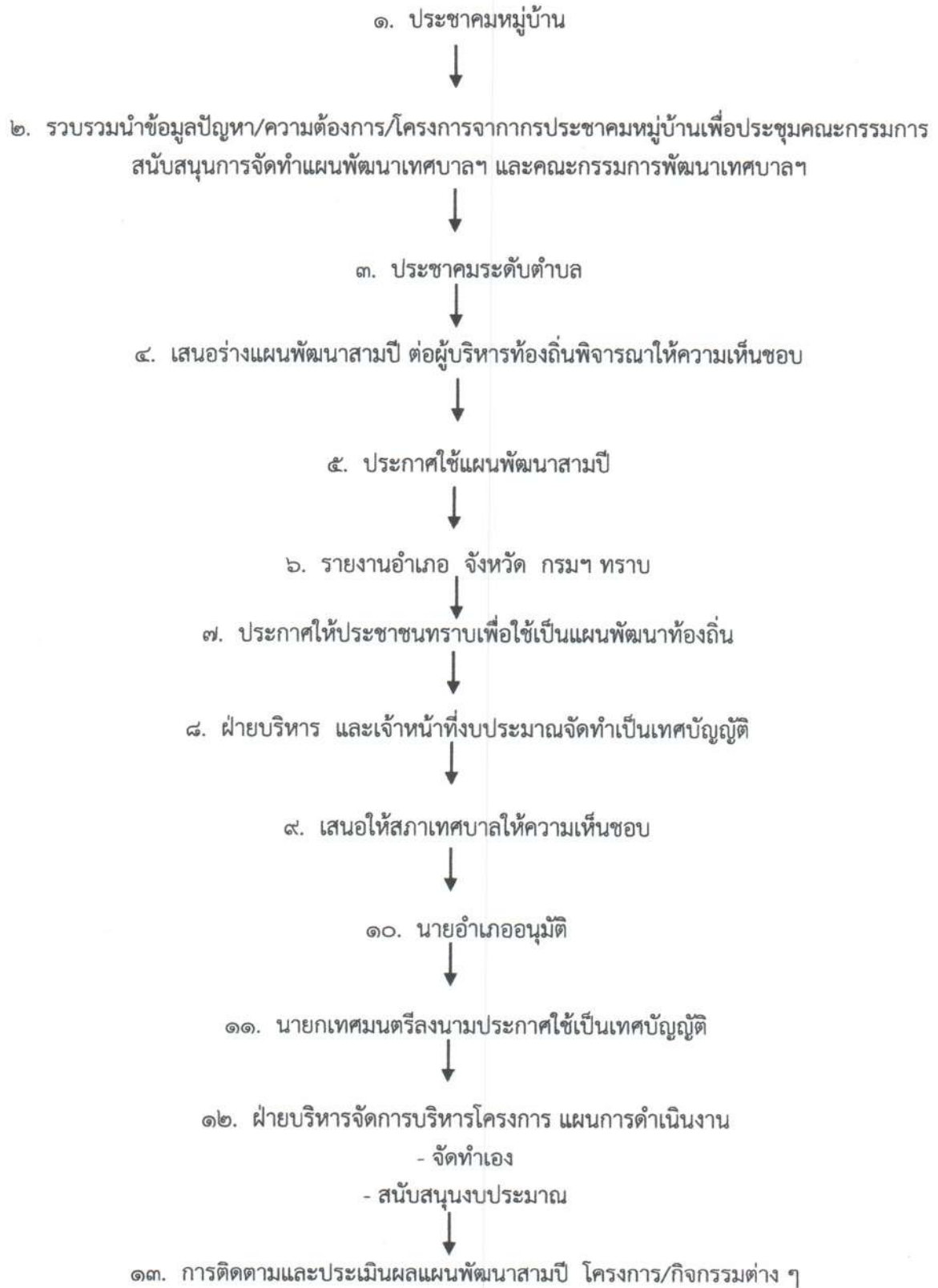
การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการเขียนแผนผังการทำงาน เพื่อให้เห็นถึงลักษณะและความสัมพันธ์ก่อน - หลัง ของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการงาน ที่จะเป็นประโยชน์ในการช่วยทำความเข้าใจกระบวนการทำงานที่ง่ายขึ้น และแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการทำงาน (Work Flow)	ผังงาน (Flow Chart)	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ* (ตำแหน่ง/กลุ่ม/ฝ่าย)
ประชาคมระดับหมู่บ้าน	<pre> graph TD Start([]) --> A[] A --> B{ } B -- N --> A B -- Ye --> C[] C --> D{ } D -- N --> E[] D -- Y --> F([]) E --> A </pre>	ก.พ. - มี.ค.	จนท. วิเคราะห์ฯ / หัวหน้าสำนักงานปลัด/ ปลัดฯ/จนท.สำนักงาน ปลัดฯ/คกก.จัดทำแผน/ คกก.สนับสนุนแผนฯ
รวบรวมข้อมูล/ปัญหา/ ความต้องการจาก ประชาคมหมู่บ้านเพื่อ จัดทำประชาคมระดับ ตำบล		มี.ค. - พ.ค.	จนท. วิเคราะห์ฯ / หัวหน้าสำนักงานปลัด/ ปลัดฯ/คกก.จัดทำแผน/ คกก.สนับสนุนแผนฯ
จัดทำร่างแผนพัฒนาฯ		พ.ค. - มิ.ย.	จนท. วิเคราะห์ฯ / หัวหน้าสำนักงานปลัด/ ปลัดฯ/คกก./จนท. สำนักงานปลัดฯ
ประชุม คกก.จัดทำ แผน/คกก.สนับสนุน แผนฯ		พ.ค. - มิ.ย.	จนท. วิเคราะห์ฯ / หัวหน้าสำนักงานปลัด/ ปลัดฯ/จนท.สำนักงาน ปลัดฯ/คกก.จัดทำแผน/ คกก.สนับสนุนแผนฯ
เสนอผู้บริหารท้องถิ่น พิจารณา ให้ความเห็นชอบ		มิ.ย.	จนท. วิเคราะห์ฯ / หัวหน้าสำนักงานปลัด/ ปลัดฯ/ผู้บริหารท้องถิ่น
ประกาศใช้		มิ.ย.	ผู้บริหารท้องถิ่น

ความหมายสัญลักษณ์

- จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการงาน
- กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
- การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
- แสดงถึงทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน
- จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

แนวทางการดำเนินงาน

จากแผนผัง/ขั้นตอนการจัดทำแผนสามปี หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้วก็ต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปีซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปดำเนินการ ๗ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผน

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาควรเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นไปการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไปและดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผ่านปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุมัติ

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑. ในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพร้อมทั้งข้อ มูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอและนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมรวมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและสวนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาโดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมรวมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

๓. เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมรวมพิจารณาวางจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

๔. โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา

(๒) ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรมจากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์พัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(๓) มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมเพื่อที่จะบรรลุในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสมและนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปีในช่วงถัดไปด้วย

(๔) เนื่องจากกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการมีความหลากหลาย ดังนั้น ในขั้นของการพิจารณา กำหนดกิจกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- งบประมาณรายรับ รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ภาวการณ์พัฒนาที่สามารถเขามารวมดำเนินการ หรือภารกิจรับผิดชอบการดำเนินการในเรื่องนั้นๆเมื่อพิจารณาด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้ว จะต้องแยกประเภทของโครงการออกอย่างน้อยสามประเภท คือ

- โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง กล่าวคือ มีขีดความสามารถทั้งทางด้านกำลังเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และความรู้/ทางด้านกายบริหารจัดการที่จะดำเนินการได้เอง

- โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการ จึงมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนโดยการตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ตามระเบียบวิธีการของทางราชการ

- โครงการที่จะขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นๆ และภาคเอกชน อันเนื่องมาจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ หรือเป็นโครงการที่หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยปฏิบัติและมีหน้าที่จัดบริการสาธารณะดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้ รวมถึงโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะ

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ ข้อมูล

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้ว ยังจะต้องวิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่เลือกต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษต้องการข้อมูลของห้วงเวลาใดและจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนา โครงการ/กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

๒. การวิเคราะห์ ข้อมูล

ประกอบด้วย ๔ กิจกรรมหลัก คือ

- การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา
- การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา
- การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา
- การตัดสินใจเลือกแนวทางพัฒนาใน ห้วงสามปี

โดยมีรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

๑. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมาคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสรุปผลการพัฒนาที่ผ่านมาและนำเสนอที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่นในรอบปีที่ผ่านมาโดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ

๒. การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา

หลังจากการประเมินผลการพัฒนาในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว ให้ที่ประชุมตามข้อ ๑ ร่วมกันคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาคม/ชุมชนในห้วงระยะเวลาสามปี(ในกรณีดังกล่าวอาจคัดเลือกทุกยุทธศาสตร์พัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้)

ในกรณีที่เห็นว่ามียุทธศาสตร์การพัฒนาใดที่ยังไม่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องกำหนดขึ้น ก็อาจกำหนดขึ้นได้แต่ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงเหตุผลและวัตถุประสงค์ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น (และนำไปปรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป)

๓. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา

ภายใต้ยุทธศาสตร์จะมีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลาย ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งสิ้น แต่มีความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกัน ที่ประชุมตามข้อ ๑ จะต้องร่วมกันจัดเรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา การจัดลำดับ

ความสำคัญดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าแนวทางการพัฒนาทุกแนวทาง ได้รับการพิจารณาแล้วว่าต้องดำเนินการ แต่ในห้วงระยะเวลาสามปีของแผนพัฒนาสามปีนั้น อาจมีแนวทางที่จำเป็นต้องนำมาเน้นการปฏิบัติ วิธีการจัดลำดับความสำคัญ มีหลายวิธี ตั้งแต่วิธีง่าย ๆ คือ ประชุมตกลงกันหรืออาจใช้วิธีการ

ลงคะแนนคัดเลือกโดยใช้บัตรลงคะแนน เพื่อนำมารวมคะแนนและจัดลำดับ วิธีการจัดลำดับความสำคัญที่เป็นวิทยาศาสตร์อาจใช้วิธี Rating Scale หรือวิธี Strategic Issues Graph หรือวิธีอื่นๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถเลือกวิธีการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

๔. การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

หลังจากจัดลำดับแนวทางการพัฒนาแล้ว ที่ประชุมจะต้องตัดสินใจว่าจะนำแนวทางการพัฒนาเหล่านั้นมาดำเนินการ แต่ในการตัดสินใจเลือกนั้น ควรจะได้วิเคราะห์ ถึงความเป็นไปในทางปฏิบัติ เพราะในการจัดลำดับความสำคัญ อาจใช้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลเป็นหลัก ดังนั้นเพื่อทบทวนและยืนยันการจัดลำดับความสำคัญความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริงหรือไม่ จึงควรนำแนวทางการพัฒนามาทำการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

๑. หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือก วัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือก วัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการ ในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้น การศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปีเพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๗ การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่น กำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็นหลักการพัฒนาปัญหา ความต้องการและข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๓. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป

ประโยชน์ของแผนพัฒนา ๓ ปี

การจัดทำแผนสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุดทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปประกอบด้วยเงิน ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

คน ซึ่งหมายถึงความรวมถึงแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับซึ่งจะมีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพกำลังคนเหล่านั้นมาใช้รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และถ้าพิจารณาในความหมายอย่างกว้างและอาจหมายรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

วัสดุอุปกรณ์ หมายถึงเครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการและใช้วัสดุอุปกรณ์ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคมโดยส่วนรวมได้อย่างเท่าทัน และใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพการบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ระบบติดตามประเมินผล

เนื่องด้วยการติดตามและประเมินผลโครงการเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เทศบาลตำบลหนองหาร จำเป็นต้องทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล การพัฒนาสำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระเบียบได้กำหนดองค์ประกอบของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคนผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคนผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคนหัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน โดยให้คณะกรรมการเลือกคณะกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการทั้งหมดให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

แนวทางในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและ

ประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

การติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปี

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์นั้น คือ การประเมินว่ามีการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และได้ผลเป็นอย่างไรเพื่อที่สามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนยุทธศาสตร์ได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสมมุติฐานในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับต่อไปได้ ดังนั้นการที่จะประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมได้จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละแนวทางการพัฒนา ก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใดบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้นในขั้นต้น องค์กรบริหารสวนตำบลฯ จึงต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาสามปีให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง อันนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

บทที่ ๔

ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหลัก

ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหลัก

ปัจจุบันรัฐบาลได้มีมาตรการเน้นหนักเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาคราชการ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งปฏิรูประบบบริหารราชการโดยการปรับปรุงคุณภาพ ข้าราชการในการทำงานโดยเน้นผลงาน การมีคุณภาพ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสำนึกในการให้บริการ ประชาชนสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการตรวจสอบการทุจริต เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น สำหรับคำว่า "ทุจริต" มีกฎหมายหลาย ฉบับที่กำหนดนิยามความหมายไว้ เช่น ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑(๑) "โดยทุจริต" หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔) "ทุจริตต่อหน้าที่" หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ อย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามี ตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหา ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นในส่วนของกรปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนพ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๕ (๒) บัญญัติว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีโทษปลดออกหรือไล่ออก การทุจริตตาม พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนนั้น มีหลักหรือองค์ประกอบที่พึงพิจารณา ๔ ประการ คือ

๑. มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติราชการ ผู้มีหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานที่ราชการหรือนอกสถานที่ ราชการก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีความหมายบังคับไว้โดยเฉพาะว่าต้องปฏิบัติในสถานที่ราชการและการปฏิบัติหน้าที่ ราชการนั้นไม่จำเป็นจะต้องปฏิบัติในวันและเวลาทำงานตามปกติ อาจปฏิบัติในวันหยุดราชการหรือนอกเวลา ราชการก็ได้การพิจารณาว่ามีหน้าที่ราชการหรือไม่ มีแนวพิจารณาดังนี้

๑.๑ พิจารณาจากกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดหน้าที่ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยระบุว่าผู้ ดำรงตำแหน่งใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด

๑.๒ พิจารณาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ที่ ก.พ.จัดทำ

๑.๓ พิจารณาจากคำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชา

๑.๔ พิจารณาจากพฤติการณ์ ที่สมควรใจเข้าผูกพันตนเอง ยอมรับเป็นหน้าที่ราชการที่ตนต้อง รับผิดชอบ เช่น ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องประจำแผนกธุรการของโรงพยาบาลซึ่งไม่มีหน้าที่รับส่งเงินแต่ได้รับฝากเงิน จากพยาบาลอนามัยผู้มีหน้าที่รับส่งเงิน และการรับฝากเงินนั้นมีใช้รับฝากเงินฐานะส่วนตัว แต่มีลักษณะเป็นการ รับฝากเป็นทางราชการเพื่อนำไปส่งลงบัญชีโดยได้เซ็นรับหลังใบเสร็จรับเงินว่า "ได้รับเงินไปแล้ว" เช่นนี้ ก.พ. วินิจฉัยว่าประจำแผนกผู้นั้นมีหน้าที่ราชการที่ต้องนำเงินส่งลงบัญชี เมื่อไม่นำเงินส่งลงบัญชีและนำเงินไปใช้ ส่วนตัวถือเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

๒. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

"ปฏิบัติหน้าที่ราชการ" หมายความว่า ได้มีการกระทำลงไปแล้ว

"ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ" หมายความว่า มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติแต่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติ หรือดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่ การที่ไม่ปฏิบัติหรือดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่นั้นจะเป็นความผิดฐาน ทุจริตต่อหน้าที่ราชการก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเป็นการจงใจที่จะไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ โดยปราศจากอำนาจ

หน้าที่จะอ้างได้ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ แต่ถ้าเป็นเรื่องปล่อยปลະ ละเว้นก็ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่จะเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการส่วนจะเป็นความผิดฐานใดต้อง พิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป

"มิชอบ" หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของ ผู้บังคับบัญชา มติของคณะรัฐมนตรีแบบธรรมเนียมของราชการหรือทำนองคลองธรรม

๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้

"ผู้อื่น" หมายถึงใครก็ได้ที่จะได้รับประโยชน์จากการที่ราชการผู้นั้นปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ

"ประโยชน์" หมายถึง สิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้ได้รับ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่าง อื่นที่มีใช้ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ เป็นต้น

"มีควรได้" หมายถึง ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับประโยชน์ใด ๆ ตอบแทนจากการปฏิบัติ หน้าที่นั้น

๔. โดยมีเจตนาทุจริต การพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่นั้น จะต้อง พิจารณาลงไปถึงเจตนาของผู้กระทำด้วยว่ามีเจตนาทุจริตหรือมีจิตอันชั่วร้ายคิดเป็นโจร ในการปฏิบัติ หน้าที่ราชการหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมุ่งที่จะให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ซึ่งหาก การสอบสวนพิจารณาได้ว่า ข้าราชการผู้อื่นใดกระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ ว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งควรลงโทษเป็น ไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษ ตามนัย หนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร.๐๒๐๕/ว.๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ รวมทั้งอาจจะถูกยึด ทรัพย์สินและดำเนินคดีอาญา เนื่องจากเป็นความผิดมูลฐาน ตามมาตรา ๓(๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และความผิดอาญาฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับหากข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยฐานทุจริตก็ต้องถูกลงโทษไล่ออกสถานเดียว รวมทั้งอาจ จำคุกและยึดทรัพย์ ดังนั้น ข้าราชการทุกคนควรพึงละเว้นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการโดยเห็นแก่ประโยชน์ของ ประเทศชาติเป็นสำคัญ ให้สมกับการเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เทศบาลตำบลหนองหาร ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาการละเว้นการปฏิบัติงานซึ่งเป็นปัญหาที่ทำให้ เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อพี่น้องประชาชนทั้งทางอ้อมและทางตรง ทำให้ผลประโยชน์ไม่ตกถึงมือ ประชาชนอย่างแท้จริง เทศบาลตำบลหนองหารมีเจตนารมณ์ร่วมกันในการดำเนินงานให้เกิดความโปร่งใสเป็น ธรรม และสามารถตรวจสอบได้เพื่อให้องค์กรเป็นหน่วยงานในการปฏิบัติงานตามภารกิจให้เกิดผลตาม เป้าประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงความสำเร็จหรือล้มเหลวของปฏิบัติงานตามภารกิจใด ๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับการบริหารงาน กล่าวคือการบริหารงานที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานตามโครงการมี ประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน และในทางตรงข้ามแม้ว่าการ ปฏิบัติงานตามภารกิจนั้น ๆ จะออกแบบไว้ดี มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค งบประมาณ และเงื่อนไขอื่นใดใน ระดับสูงก็ตามแต่ถ้าการบริหารจัดการไม่ดี การปฏิบัติงานตามภารกิจนั้นก็ไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ระเบียบ/ข้อบังคับ ที่บังคับใช้ต่อผู้ที่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

เทศบาลตำบลหนองหาร ได้กำหนดมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ดังนี้

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

- **หมวด ๕** การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการและในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้

- **หมวด ๖** การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ มาตรา ๓๓ ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะได้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี กำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน

- **หมวด ๗** การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือติดต่อประสานงานในระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงานและประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบเป็นการทั่วไปส่วนราชการใดมิได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานใดและ ก.พ.ร. พิจารณาเห็นว่างานนั้น มีลักษณะที่สามารถกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จได้ หรือส่วนราชการได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จไว้ แต่ ก.พ.ร. เห็นว่าเป็นระยะเวลาที่ล่าช้าเกินสมควร ก.พ.ร. จะกำหนดเวลาแล้วเสร็จให้ส่วนราชการนั้นต้องปฏิบัติก็ได้ มาตรา ๔๒ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกรวดเร็ว ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจออกกฎระเบียบข้อบังคับหรือประกาศ เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการอื่น มีหน้าที่ตรวจสอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้น เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยาก ข้ำซ้อน หรือความล่าช้า ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่นหรือไม่ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็วต่อไป มาตรา ๔๓ การปฏิบัติราชการในเรื่องใด ๆ โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล จึงให้กำหนดเป็นความลับได้เท่าที่จำเป็น

- **หมวด ๘** การประเมินผลการปฏิบัติราชการ มาตรา ๔๕ นอกจากการจัดให้มีการประเมินผลตามมาตร ๙ (๓) แล้ว ให้ส่วนราชการจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ ก.พ.ร. กำหนด มาตรา ๔๗ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล ให้ส่วนราชการประเมินโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเฉพาะตัวของข้าราชการผู้นั้นในตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัดได้รับจากการปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้น

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารเทศบาลตำบลหนองหาร พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลโดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๙ ประการ ดังนี้

- ๑) ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- ๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
- ๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

- ๓) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๔) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๕) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองหาร พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตาม หลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๙ ประการ ดังนี้

- ๑) ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- ๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
- ๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เทศบาลตำบลหนองหาร พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๓ ข้าราชการขององค์กรบริหารส่วนตำบลเขาเขนทุกคน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลัก ๑๐ ประการดังนี้

- ๑) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๒) ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- ๓) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
- ๔) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๕) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๖) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๗) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๘) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร
- ๑๐) การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นประพัตดินเป็นพลเมืองที่ดี ร่วมกัน พัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ คู่คุณธรรมและดูแลสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ข้อบังคับเทศบาลตำบลหนองหาร ว่าด้วยจรรยาข้าราชการเทศบาลตำบลหนองหาร

เทศบาลตำบลหนองหาร ในฐานะเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การดำเนินการด้านการเงิน การคลัง งบประมาณ การพัสดุ การจัดเก็บรายได้การพัฒนา ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนวางมาตรฐานการดำเนินงาน จัดการบริการสาธารณะ การศึกษาของท้องถิ่น การบริหารงานบุคคลและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉะนั้น

เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกของข้าราชการให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส และเป็นธรรมจึงสมควรให้มีข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการเทศบาลตำบลหนองหารเทศบาลตำบลหนองหาร จึงได้กำหนดข้อบังคับจรรยาข้าราชการเทศบาลตำบลหนองหาร เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง ให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม อารมณ์ดีซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของข้าราชการ อันจะทำให้ได้รับการยอมรับเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชนทั่วไปไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ

๑.๑ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

๑.๒ ใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างประหยัด และโปร่งใส เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทาง

ราชการ

๑.๓ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ

เป็นสำคัญ

๑.๔ รับผิดชอบต่อผลการกระทำ ของตนเอง และมุ่งมั่น แก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาด

ข้อ ๒ การมีจิตสำนึกมุ่งบริการและให้คำปรึกษา

๒.๑ ให้บริการแก่ส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนอย่างเท่าเทียมกันด้วย

ความเต็มใจ

๒.๒ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และครบถ้วน

ข้อ ๓ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๓.๑ ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของงาน เพื่อให้เกิดผลดีและเป็นประโยชน์ต่อ

ส่วนรวม

๓.๒ ขยัน อุทิศตน และมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๓.๓ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามัคคี มีน้ำใจ เพื่อให้บรรลุภารกิจของหน่วยงาน

๓.๔ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๔ การปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม

๔.๑ ตัดสินใจบนหลักการ ข้อเท็จจริง เหตุผลเพื่อความยุติธรรม

๔.๒ ไม่มีอคติในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๕ การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๕.๑ วางแผนการดำรงชีวิตอย่างมีเป้าหมาย พร้อมทั้งจะเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลง

๕.๒ ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า มีเหตุผล และไม่ฟุ่มเฟือยเกินฐานะของตนเอง

๕.๓ ปฏิบัติตามหลักศาสนา รู้จักพึ่งตนเองและลด ละ เลิกอบายมุข

ข้อ ๖ การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

๖.๑ ยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวมเหนือผลประโยชน์ส่วนตน

๖.๒ กล้าหาญ และยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

๖.๓ ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนข้าราชการ

ข้อ ๗ ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

๗.๑ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขตของกฎหมาย

๗.๒ พร้อมรับการตรวจสอบ และรับผิดชอบต่อผลของการตรวจสอบ

มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลหนองหาร

อนุสนธิสัญญาทางคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ถ.) ได้กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้ประมวลขึ้นจากข้อเสนอแนะของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไปใช้ยึดถือปฏิบัติเป็นเครื่องกำกับความประพฤติ ดังนี้

๑. พึงดำรงตนให้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และมีความรับผิดชอบ
๒. พึงปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมทั้งตรวจสอบ
๓. พึงให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
๔. พึงปฏิบัติหน้าที่โดยยึดผลสัมฤทธิ์ของงานอย่างคุ้มค่า
๕. พึงพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ
๖. พึงมีจรรยาบรรณต่อตนเอง
๗. พึงมีจรรยาบรรณต่อหน่วยงาน
๘. พึงมีจรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน
๙. พึงมีจรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มุ่งเน้นการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐใน ๓ มิติ คือ มิติการเปิดเผยและการตรวจสอบได้ มิติการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมิติของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในลักษณะของการจัดเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสาร เอกสาร หลักฐานและระดับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นส่วนที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐได้มีการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ อันจะส่งให้การพัฒนากระบวนการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของภาครัฐและประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและมีความสอดคล้องกับนโยบายการบริหารของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการและสื่อสาธารณะอื่นได้อย่างกว้างขวาง ถูกต้อง เป็นธรรม และรวดเร็ว มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ มีความสำคัญ ต่อการบริหารจัดการที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ โดยเป็นกระบวนการที่หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการเพื่อยกระดับมาตรฐานการ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตสามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้จากทุกฝ่ายรวมทั้งการให้ การบริการแก่ประชาชนบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและมีมาตรฐานเป็นหนึ่งเดียวมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่กำหนดภายใต้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีประโยชน์ทั้งต่อภาคประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

ประโยชน์ต่อภาคประชาชน

- ๑) ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วในการรับบริการด้านข้อมูล ข่าวสารและกระบวนการทำงานอื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ
- ๒) สามารถรับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่าง ถูกต้องและรวดเร็ว
- ๓) สามารถตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐได้
- ๔) มีความเข้าใจและมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลและสังคม

๕) สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ของ หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะการใช้ช่องทางผ่าน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

ประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ

๑) มีข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่กำหนด ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๒) มีแนวทางในการบริหารจัดการภายในองค์กรที่สอดคล้องกับความโปร่งใสที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการ

ดำเนินการที่สามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้ทั้งในเชิงข้อมูลและกระบวนการ

๓) มีหลักเกณฑ์มาตรฐาน ตัวชี้วัด แนวทางการประเมินผลและสามารถใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นตัวแบบในการประเมินตนเอง ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๔) หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส เป็นแบบประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการตรวจประเมินของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจประเมินตามกฎหมายหรือเพื่อกิจการอื่น

๕) ได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการและสามารถพัฒนาระบบกลไกในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง เป็นธรรมและรวดเร็ว มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย เกณฑ์มาตรฐานมีความครอบคลุมแนวคิด และกระบวนการปฏิบัติงานที่แสดงถึงความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วมของประชาชนและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส

การส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนและกระบวนการบริหารจัดการของภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใสด้าน การบริหารงาน ๕ ประการ ได้แก่

๑. การจัดทำและเผยแพร่โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน
๒. การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน
๓. การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
๔. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี
๕. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของหน่วยงาน มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน

มาตรฐานความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่สะท้อนให้เห็นถึงการทำหน้าที่โดย ความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีการเลือกปฏิบัติและการจัดซื้อได้แก่ที่ไม่เป็นธรรมโดยเป็น การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้บริการการเลือกใช้ช่องทางการให้บริการรวมถึงการประเมินความพึงพอใจของประชาชน โดยมี ตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน ๖ ประการ ได้แก่

๑. การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการให้บริการแก่ประชาชน
๒. การให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ
๓. การเลือกใช้ช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมกับการให้บริการ
๔. การจัดให้มีช่องทางและกลไกในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของประชาชน
๕. การประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ
๖. การจัดทำระบบข้อมูลทางสถิติและสรุปผลการให้บริการแก่ประชาชน

ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงเปิดเผย การตรวจสอบได้และการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของภาคประชาชนตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ การประเมินการประเมินความสมบูรณ์ของขั้นตอนและการปฏิบัติงานของหน่วยงานโดยพิจารณาจากระดับความสมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสารและขั้นตอนการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในเชิงคุณภาพที่มีความก้าวหน้าในด้านข้อมูลข่าวสาร หลักฐานและความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพมาตรฐานและประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานและประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น โดยมีการวัดค่าของความสมบูรณ์ของกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีมาตรฐานความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการเปิดเผยให้เห็นถึงระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพโดยเป็น การกำหนดหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานการจัดให้มีกลไกการตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกที่มีความเป็นอิสระ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐโดยมีตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล ๕ ประการได้แก่

๑. การจัดทำหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
๒. การจัดให้มีระบบและกลไกการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสม
๓. การจัดให้มีระบบและกลไกการปฏิบัติการเพื่อรองรับการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอก (External Audit) ที่เป็นอิสระ
๔. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
๕. การรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีมาตรฐานความโปร่งใสด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นมาตรฐานในการเปิดเผยและการส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของราชการการจัดระบบและช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการพัฒนาศักยภาพของระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารความโปร่งใสและการจัดการความรู้ของหน่วยงานซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

กลไกการตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล วิธีการประเมิน พิจารณาจากการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่มีความสอดคล้องกับแผนงาน งบประมาณความรับผิดชอบและระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และพิจารณาผลการปฏิบัติการของหน่วยงานเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

๑. มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลและส่วนงานภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนปฏิบัติการประจำปี
๒. มีการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนปฏิบัติการประจำปีภายใต้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี
๓. มีการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละส่วนงานภายใน หน่วยงาน โดยพิจารณาจากผลการนำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานไปปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา

หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติของหน่วยงาน หมายถึง การที่บุคลากรและหน่วยงานได้มีการให้บริการแก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติซึ่งเป็นการให้บริการตามแนวทางและระบบที่หลากหลาย เช่น การบริการตามลำดับก่อน-หลัง หรือการให้บริการที่เหมาะสมกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และถูกต้องแก่ประชาชนผู้มารับบริการ

วิธีการประเมิน

จากการให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่หน่วยงานกำหนดไว้ว่ามีหรือไม่มีให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไรและพิจารณาจากความหลากหลายในการให้บริการแก่ประชาชน

เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

๑. มีการให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้
๒. มีการให้บริการภายในระยะเวลาที่กำหนด
๓. มีการให้บริการเรียงตามลำดับก่อน - หลัง

การที่หน่วยงานได้มีการกำหนดและดำเนินการเพื่อพัฒนา ระบบการให้ คุณ ให้โทษ และการจัดทำกิจกรรมการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในหน่วยงาน โดยเป็นการกำหนดรูปแบบและเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาให้โทษแก่บุคลากรที่กระทำความผิดตามกฎระเบียบของราชการและจริยธรรมของหน่วยงานรวมทั้งการสนับสนุนและให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสและยุติธรรม วิธีการประเมินพิจารณาจากการกำหนดและดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการให้ คุณ ให้โทษ และการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในหน่วยงาน และพิจารณาจากขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาระบบการ ให้คุณ/ให้โทษแก่บุคลากรในหน่วยงานสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในภาพรวม เพื่อให้มีติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในหน่วยงานและเพื่อพัฒนาระบบ การติดตามและประเมินผลของหน่วยงานโดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดที่ สะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพ/ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้งมีการกำหนดวิธีการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้และมีการเผยแพร่

หลักเกณฑ์ตัวชี้วัดและวิธีการประเมินให้บุคลากร/สาธารณชนได้รับทราบ

การจัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลการทำงานของหน่วยงาน เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

๑. มีการจัดแผนงานกิจกรรม/โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการติดตามและประเมินผลการทำงานของหน่วยงาน เช่น การจัดเวทีประชาคม/สาธารณะ
๒. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มาจากภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผลการทำงานของหน่วยงานกำหนดไว้โดยจะต้องมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้เป็นที่รับทราบโดยทั่วไป วิธีการประเมิน พิจารณาจากการจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน
 ๑. พิจารณาจากช่องทางในการเผยแพร่ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดทำรายงานผลการประเมินการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีพร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติการประจำปี
 ๒. มีการเผยแพร่ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้เป็นที่รับรู้ของบุคคลทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน และทางเว็บไซต์ของหน่วยงานหลักฐานประกอบการตรวจสอบ/ข้อมูลที่ต้องการ

มาตรการควบคุมการปฏิบัติงาน

การควบคุม หมายถึง กระบวนการที่กระทำให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้ หรือถ้าจะให้ความหมายที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของผู้ควบคุมชัดเจนขึ้นก็หมายถึง การบังคับให้กิจกรรมต่างๆเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเมื่อมีการศึกษาผลการปฏิบัติงานตามแผนปรากฏว่าไม่เป็นไปตามทิศทาง กรอบ หรือข้อกำหนดที่วางไว้ ผู้ควบคุมหรือผู้บริหารจะต้องดำเนินการอย่างหนึ่ง จะแก้ไขปรับปรุงให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วแผนก็จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การควบคุมอาจแบ่งตามลักษณะของสิ่งที่ถูกควบคุมออกเป็น ๕ ประเภทด้วยกัน คือ

๑. การควบคุมผลการปฏิบัติงาน (Product Control) เป็นการควบคุมผลผลิตของโครงการเพื่อจัดการให้โครงการผลิตได้ปริมาณตามที่กำหนดไว้ในแผน เรียกว่า การควบคุมปริมาณ (Quantity Control) และควบคุมให้ผลผลิตที่ได้มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้เรียกว่าการควบคุม คุณภาพ (Quality Control) การควบคุมในข้อนี้รวมถึงการควบคุมเวลาของโครงการด้วย คือการควบคุมให้โครงการสามารถผลิตผลงานได้ ปริมาณและคุณภาพตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้

๒. การควบคุมบุคลากร (Personal of Staff Control) เป็นการควบคุมพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโครงการ โดยควบคุมให้ปฏิบัติงานตามวิธีที่กำหนดไว้และให้เป็นไปตามกำหนดการโครงการควบคุมและบำรุงขวัญพนักงาน ความประพฤติ ความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนควบคุมด้านความปลอดภัยของพนักงานด้วย

๓. การควบคุมด้านการเงิน (Financial Control) ได้แก่ การควบคุมค่าใช้จ่าย (Cost - Control) การควบคุมทางด้านงบประมาณ (Budget Control) ตลอดจนการควบคุมทางด้านบัญชีต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้โครงการเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด และมีเหตุผลเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

๔. การควบคุมทรัพยากรทางกายภาพ (Control of Physical Resources) ได้แก่ การควบคุมการใช้จ่ายทรัพยากรประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารและที่ดินตลอดจนแรงงานในการเป็นปัจจัยนำเข้าของโครงการเพื่อให้เกิดการประหยัดในการใช้ทรัพยากรดังกล่าว

๕. การควบคุมเทคนิควิธีการปฏิบัติงาน (Control of Techniques or Procedure) ได้แก่ การควบคุมกำกับดูแลเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามหลักวิชาที่กำหนดไว้ สำหรับการปฏิบัติงานประเภทนั้นๆ โดยจะต้องควบคุมทั้งเทคนิควิธีที่มองเห็นและเข้าใจง่าย เช่น โครงการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม การส่งเสริมประชาธิปไตย หรือโครงการพัฒนาชนบท เป็นต้น

ความสำคัญของการติดตามและการควบคุม

ความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของการติดตามและการควบคุมนั้น อาจพิจารณาได้จากประเด็นต่อไปนี้

๑. เพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประโยชน์ในข้อนี้นับว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของการติดตามและการควบคุมโครงการ ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์และเป้าหมายถือเป็นหัวใจสำคัญของโครงการ หากไม่มีการยึดเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นหลักแล้ว เราก็ไม่ทราบว่า จะทำโครงการนี้ไปทำไม เมื่อเป็นเช่นนี้ การติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะช่วยประคับประคองให้โครงการบรรลุสิ่งที่มุ่งหวังดังกล่าวจึงถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารโครงการ

๒. ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ผู้บริหารที่ติจะต้องควบคุมเวลาและค่าใช้จ่ายของโครงการโดยการเสนอแนะเทคนิควิธีการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพให้ซึ่งจะสามารถลดเวลาและค่าใช้จ่ายของโครงการลงไปได้มาก ทำให้สามารถนำทรัพยากรที่ลดลงไปใช้ประโยชน์กับโครงการอื่น หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ได้

๓. ช่วยกระตุ้น จูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน การติดตามควบคุมนั้นไม่ใช่เป็นการจับผิดเพื่อลงโทษ แต่เป็นการแนะนำช่วยเหลือโดยคำนึงถึงผลสำเร็จของโครงการเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานและผู้ควบคุมงานที่ติ้มักจะได้รับการต้อนรับจากผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกกระตือรือร้น เพราะมีพี่เลี้ยงมาช่วยแนะนำ ช่วยเหลืออีกแรงหนึ่ง ขวัญกำลังใจที่จะปฏิบัติงานต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ก็จะมีมากขึ้น

๔. ช่วยป้องกันและลดความเสียหายรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โครงการบางโครงการถ้ามีการควบคุมไม่ดีพออาจเป็นสาเหตุให้เกิดความเสียหายใหญ่หลวงได้ และหากพบความเสียหายนั้นแต่ต้นลักษณะของเหตุการณ์ที่เรียกว่า "สายเกินแก้" ก็จะไม่เกิดขึ้น

๕. ทำให้พบปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเนื่องมาจากโครงการนั้น ทั้งนี้ในขณะที่ทำการติดตามและควบคุมนั้น ผู้บริหารจะมองเห็นปัญหาอันเป็นผลกระทบต่าง ๆ ของโครงการหลายประการ จึงจะสามารถจัดหามาตรการในการป้องกันแก้ไขได้อย่างถูกต้อง เช่น โครงการสร้างถนนเข้าไปในถิ่นทุรกันดาร อาจก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบตัดไม้เถื่อนโดยใช้ถนนสายนั้นเป็นเส้นทางขนส่ง เป็นต้น

๖. ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เห็นเป้าหมายวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของงานได้ชัดเจนขึ้น โดยปกติโครงการต่าง ๆ มักจะกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายไว้อย่างหลวม ๆ หรือใช้คำที่ค่อนข้างจะเป็นนามธรรมสูง เช่น คำว่าพัฒนา ขยาย ปรับปรุง กระตุ้น ยกระดับ ฯลฯ ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือแม้กระทั่งผู้บริหารมองไม่เห็นเป้าหมายได้ชัดเจน ไม่อาจปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ เมื่อมีการติดตามและควบคุมโครงการจะต้องมีการทำให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายรวมทั้งมาตรฐานต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น เพื่อจะได้สามารถเปรียบเทียบผลทำการควบคุมได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การติดตามและการควบคุมเป็นเครื่องมือสำคัญของกระบวนการบริหารและกระบวนการวางแผน ทำให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบายที่กำหนดไว้ การติดตามและการควบคุมนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน มักจะใช้ควบคู่กันไม่ได้มีการแยกกันอย่างอิสระ กล่าวคือเมื่อมีการติดตามผลการดำเนินงานว่าเป็นอย่างไรแล้ว ก็ต้องมีการควบคุมเพื่อปรับปรุงปฏิบัติงานดังกล่าวให้ไปสู่ทิศทางที่ต้องการ และในทางกลับกันใครหรือหน่วยงานใดก็ตามที่จะทำหน้าที่ควบคุมก็ต้องมีการติดตามก่อนเสมอ มิฉะนั้นก็ไม่สามารถควบคุมอะไรได้